

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

**אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי
ושמירת המידע הביומטרי במאגרי מידע
ממשלתיים – מסמך עדכון**

מוגש לוועדת המדע והטכנולוגיה

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240 / 1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כ"ט באדר ב' תשע"ד

31 במרס 2014

כתיבה: רועי גולדשמידט

אישור: יובל וורגן, ראש צוות

מסמך זה נכתב לבקשת חבר הכנסת משה גפני, יו"ר ועדת המדע והטכנולוגיה, והוא מעדכן מסמך קודם באותו נושא מינואר 2009.¹ בשל העובדה כי לא חל בזמן החולף שינוי מהותי בהיבטים התיאורטיים והאתיים של השימוש בנתונים או מידע ביומטרי, המסמך דלהלן לא יעסוק בהיבטים אלה, אלא יתמקד במתן מענה על שתי שאלות עיקריות ביחס למדינות השונות שנסקרות:

1. האם הממשל במדינה עושה שימוש במערכות ביומטריות המוניות,² אם כן, באילו מערכות ולשם מה;
2. האם הממשל אוסף את המידע הביומטרי במאגר, אם כן, מהי מטרת המאגר, מי יכול לגשת למידע ולשם מה.

לצורך המסמך אנו מגדירים מידע ונתונים ביומטריים כך: **מאפיינים פיזיולוגיים או התנהגותיים הניתנים למדידה ושניתן באמצעותם לקבוע או לאמת את זהותו של אדם**. הגדרה אפשרית נוספת היא "שימוש אוטומטי במאפיינים פיזיולוגיים או התנהגותיים לשם קביעה או אימות זהותם של פרטים".³

כפי שניתן לראות מן ההגדרות דלעיל ביומטריה אינה מתמצה במאפיינים פיזיים דוגמת: טביעות אצבעות, זיהוי תווי פנים; זיהוי קשתית העין; זיהוי קולי וזיהוי גיאומטריית כף היד, אלא מתפתחת גם לזיהוי המבוסס על התנהגות: מחוות פיזיות; דפוסי תנועה וכדומה.

חשוב לציין בפתח הדברים, כשם שצוין במסמך הקודם, כי **"הנפקת תעודה ביומטרית, דהיינו מסמך שיש בו שבב אלקטרוני ובו נתונים ביומטריים, אינה מחייבת את שימורם של אותם נתונים במאגר מידע מרכזי"**. ניתן לראות במסמך להלן כי החלופה הרווחת יותר לשימוש במאגר נתונים מרכזי היא שימור המידע הביומטרי אך ורק על גבי הכרטיס או התעודה אשר מצויים בחזקתו של בעליה.

עוד יש לציין כי **במסמך אין הבחנה בין סוגי מאגרים ביומטריים או האפשרויות הטכנולוגיות - יכולת הסריקה והזיהוי שבכל מאגר - אלא אך ורק מענה על השאלה האם קיים איסוף של מידע ביומטרי למאגר מרכזי או שלא נשמר מאגר ביומטרי**. מטבעו של התחום המדובר תתכן שונות בעוצמת האיסוף והחיפוש הניתן לביצוע במאגרים ביומטריים שונים.

ממחקרים בנושא עולה כי חל גידול בשימוש במידע ביומטרי גם במגזר הפרטי – לשם זיהוי עובדים; זיהוי לשם קבלת שירותים בנקאיים אוטומטיים; כניסה לבתי ספר ועוד, המסמך להלן לא יעסוק בהיבטים אלה שייתכן וראויים לדיון נפרד.

להלן תוצג סקירה השוואתית של השימוש של גופי הממשל במערכות ביומטריות ובמאגרים ביומטריים.

בסוף הסקירה על כל מדינה מוצגת טבלה המציגה בקצרה את סיכום המידע ביחס למסמכי זיהוי (דרכונים, תעודות זהות ורישיונות נהיגה) במדינה והשימוש בנתונים ביומטריים בהם ובסוף המסמך מוצגת טבלה מסכמת וממצאים העולים ממנה.

¹ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, **"אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ומאגרי מידע ממשלתיים - סקירה משווה"**, ליאור בן דוד ואתי וייסבלאי, 14 בינואר 2009, כניסה: 6 בינואר 2014.

² המסמך לא יעסוק בשימוש במערכות ביומטריות המשמשות לזיהוי עובדים במגזר הציבורי וכדומה אלא במערכות ביומטריות המשמשות קבוצות אוכלוסייה גדולות דוגמת דרכונים; רישיונות נהיגה וכדומה.

³ Paul de Hert and Koen Christianen, **"Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data"**, April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University.

1. ישראל

בישראל מתבצע איסוף ביומטרי ושמידתו במאגרים על ידי מספר רשויות וגופי ממשל כפי שיפורט להלן. עם זאת כיוון שעילת המסמך היא המאגר הביומטרי שבאחריות משרד הפנים יוצג תחילה הסבר קצר על החוק הביומטרי ותקופת המבחן (פיילוט) ליישומו.

חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר הביומטרי, התש"ע-2009

לחוק שלוש מטרות:⁴

(1) "קביעת הסדרים אשר יאפשרו זיהוי ואימות זהות של תושבי ישראל באמצעות הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים בתעודות זהות ובמסמך נסיעה, באופן שימנע זיוף ושימוש בזהות אחרת, וכן קביעת השימושים המותרים באמצעים ובנתונים כאמור ;

(2) הקמת מאגר מידע ביומטרי שיכלול אמצעי זיהוי ביומטריים שניטלו לצורך שילובם במסמכי זיהוי כאמור בפסקה (1), וכן נתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מהם, וקביעת השימושים המותרים במאגר כאמור לרבות בידי משטרת ישראל ורשויות הביטחון ;

(3) קביעת הסדרים הנדרשים לשם הגנת הפרטיות של תושבים שניטלו מהם אמצעי זיהוי ביומטריים לפי חוק זה, ובכלל זה לעניין דרכי הגישה למאגר הביומטרי ואבטחת המידע בו."

החוק מגדיר "אמצעי זיהוי ביומטריים" כ"תמונת תווי הפנים ותמונות שתי טביעות האצבעות המורות של אדם, שניתן להפיק מהן נתוני זיהוי ביומטריים"; המונח "ביומטרי" נוגע לכל "מאפיין אנושי פיזיולוגי, ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת."⁵

על-פי החוק, "עובד משרד הפנים ששר הפנים הסמיכו לכך מוסמך ליטול מתושב אמצעי זיהוי ביומטריים ולהפיק מהם באופן אוטומטי נתוני זיהוי ביומטריים, לצורך הנפקת מסמך זיהוי ביומטרי לאותו תושב". אמצעי ונתוני זיהוי ביומטריים אלו "יוצפנו באופן אוטומטי מיד לאחר הנטילה וההפקה, כך שלא יהיו ניתנים לפענוח, קריאה או שימוש אלא על ידי הרשות לניהול המאגר הביומטרי או מרכז ההנפקה."⁶ "האמצעים ונתוני הזיהוי הביומטרי יועברו לרשות לצורך הכללתם במאגר הביומטרי ולצורך קבלת תוצאת זיהוי וכן למרכז ההנפקה לצורך הכללתם במסמכי זיהוי."

⁴ סעיף 1 לחוק.

⁵ סעיף 2 לחוק. על-פי דברי ההסבר להצעת החוק, "היתרון בשימוש במאפיינים ביומטריים לצורך אימות או זיהוי בני אדם, מקורו בכך שמידע ביומטרי הוא מידע שאדם 'נושא' עמו באופן תמידי, המהווה חלק ממנו, ואינו משתנה באופן קיצוני לאורך זמן ; זאת לעומת מידע מזהה אחר (כמו תעודת זהות במתכונתה כיום והפרטים המופיעים בה) העלול להיות חשוף לשינויים ולתיקונים במרמה, עם יכולת מוגבלת לגילוי הזיוף. ואולם, בתכונה זו של הביומטריה טמונים גם סיכונים הכרוכים בהגנת פרטיותו של אדם, בין השאר בשל חוסר היכולת 'לבטל' מידע ביומטרי לאחר שהופץ באופן בלתי הפיך." דברי ההסבר לסעיף 1 להצעת החוק.

⁶ סעיף 3(א) ו-(ב) לחוק.

תושב חייב לאפשר לעובד משרד הפנים ליטול ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים לצורך הנפקת מסמך הזיהוי. אם הוא מסרב לעשות כן לא יונפק לו מסמך הזיהוי;⁷

בחוק מובאת רשימה מפורטת של גורמים ובעלי תפקידים שיהיו רשאים ליטול מאדם אמצעי זיהוי ביומטריים לצורך אימות זהותו, ובהם שוטרים, סוהרים, חיילים ואנשי ביטחון אחרים שהוסמכו לכך.⁸ כמו כן, החוק קובע הוראות בדבר העברת מידע מהמאגר הביומטרי לשורה של גורמים ממלכתיים כגון משרד הפנים, משטרת ישראל, רשויות התביעה, פרקליטות המדינה, בית-המשפט ורשויות הביטחון,⁹ וכן הוראות הנוגעות לשמירת סודיות, לאבטחה ולהגנה על הפרטיות.¹⁰

החוק קובע כי תחולת החוק תהיה הדרגתית ולאחר תקופת מבחן: "השר יקבע, בהתייעצות עם שר האוצר ושר המשפטים ובאישור ועדת הכנסת המשותפת, בצו, תקופת מבחן של שנתיים שבמהלכה יחולו ההוראות לפי חוק זה על תושבים שיתנו הסכמתם לכך בכתב, במטרה לבחון בתקופה זו את אופן היישום של הוראות לפי חוק זה על תושבים אלה, את נחיצות קיומו של מאגר ביומטרי ומטרותיו, את המידע שיש לשמור במאגר ואת אופן השימוש בו (להלן – תקופת מבחן); בצו כאמור ייקבעו בפירוט העניינים שייבחנו בתקופת המבחן, המדדים להצלחתו ואופן קבלת ההסכמה מאת תושבים להחלת הוראות לפי החוק לגביהם בתקופת המבחן".¹¹

צו כאמור בחוק ניתן בשנת 2011 (תשע"א). בפברואר 2012 הוגשה לבג"ץ עתירה שביקשה להורות על ביטולו של המאגר הביומטרי או לחלופין על ביטול הצו מתוקף החוק ועדכונו. בשל העתירה, קיבל שר הפנים את הצעת בית המשפט "לבחון מחדש את הצו ובפרט לוודא שכל הפרמטרים המנויים בסעיף 41 לחוק אכן יכללו בצו".¹²

צו מתוקן מתוקף החוק ניתן בשנת 2012 (תשע"ג). הצו כולל פירוט של הדרישות מתהליך הפיילוט ומתייחס לסוגיות הבאות: הסכמה; תיעוד הליך וידוא ואימות זהות; אופן נטילה ואיכותה; תיעוד הליך הנפקת מסמך זיהוי; בחינת נחיצות קיומו של המאגר, מטרותיו, היקף המידע שיש לשמור בו, ואופן השימוש בו; מדדי אבטחת מידע וסקר סיכונים; בדיקת אתר הגיבוי למאגר; פרוטוקול המבחן ועוד.

1.1. משרד הפנים, רשות האוכלוסין וההגירה

למרות שהחוק עבר בסוף שנת 2009, הפעלת תוכנית הפיילוט של המאגר הביומטרי החלה רק ביולי 2013.

משרד הפנים פרסם לאחרונה בינואר 2014 דוח תקופתי, בהתאם לצו.¹³ להלן כמה נתונים עיקריים מן הדוח:

⁷ סעיף 3(ד) לחוק.

⁸ סעיף 6 (א) לחוק.

⁹ פרק ה' לחוק.

¹⁰ פרק ו' לחוק.

¹¹ סעיף 41 (1) לחוק.

¹² 1516/12 **פרופ' קרין נהון נ. הכנסת**, פסק-דין מיום 23/07/2012, כניסה: 15 בינואר 2014.

¹³ דוח תקופתי בהתאם לצו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשע"א-2011, מהדורה מס' 1, לתקופה 30.06.2013 - 21.12.2013, ינואר 2014, באתר [ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת](#), כניסה: 24 בפברואר 2014.

- עד לסוף דצמבר 2013 מצויים פרטיהם של 191,747 תושבים בבסיס הנתונים הביומטריים המרכזי (נתון זה כולל את מי שנתן את פרטיו לשם הוצאת תעודת זהות ביומטרית ו/או דרכון ביומטרי).
 - בתקופת ההפעלה (מ-1 באוקטובר 2013 ועד 31 בדצמבר 2013) כ-48% מן הדרכונים שהונפקו היו ביומטריים; וכ-50% מתעודות הזהות שהונפקו היו ביומטריות.¹⁴
 - מתוך סך כל תעודות הזהות הביומטריות החכמות שהונפקו, נמסרו רק 73.2%, דהיינו כ-26.8% מן התעודות הביומטריות שהונפקו לא נמסרו לבעליהן. כיום מסירת התעודה הביומטרית דורשת הגעה של התושב אל לשכת רשות האוכלוסין, השוואה של טביעת אצבע ומענה על שאלות אבטחה לשם אימות הזהות.
 - משך תהליך התשאול (לשם אימות זהותו של מבקש התעודה) בתקופת ההתנעה- התקופה בה החלה הפעלה מדורגת של מערך ההנפקה בלשכות השונות (30 ביוני 2013- 30 בספטמבר 2013), ערך סה"כ 176 שניות בממוצע (כ-3 דקות) ואילו משך תהליך התשאול בתקופת ההפעלה- התקופה בה פעלו מערכי ההנפקה בכלל לשכות האוכלוסין (1 באוקטובר- 31 בדצמבר 2013) ערך סה"כ 146 שניות בממוצע (כ-2 וחצי דקות).
 - בכלל התקופה (התנעה והפעלה) מספר הכישלונות או הבעיות בהרכשה¹⁵ של תמונות פנים היה 7,098 מקרים; מספר הכישלונות או בעיות ההרכשה של אחת מטביעות האצבע היה 2,251 – במקרים כאמור, נדרש אישור מנהל לשם אישור השימוש באמצעי הביומטרי שתועד למרות שאיכותו נמוכה מהסף שהוגדר.
 - מבחינת תהליך ההרכשה של תמונות הפנים נמצאו מספר ליקויים בשיעורים גבוהים יחסית, בהם 44% מן המקרים שבהם הייתה סטייה אנכית שגרמה לצילום באיכות לא תקינה וכ-30% מן המקרים בהם גודל הראש (גובה) צולם באיכות לא תקינה (קיימת חפיפה בין שתי הקבוצות).
 - בעמדות ההשוואה של ביקורת הגבולות בנמל התעופה בן גוריון, המאפשרות השוואת המידע הביומטרי השמור בדרכון עם המידע הביומטרי של האדם עצמו באופן אוטומטי ללא צורך בנוכחות של פקיד הגירה עברו עד סוף שנת 2013 כ-30,000 נוסעים.
- יצוין כי ביולי 2013 בסמוך למועד תחילת הפיילוט קיימה ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת דיון בנושא המאגר הביומטרי והטענות לליקויים בהפעלתו בעקבות הצעות לסדר היום של מספר חברי כנסת. בדיון נידונו בקצרה סוגיית נחיצותו של מאגר ביומטרי, המדדים שנקבעו עבור תקופת המבחן (פיילוט) ושאלת אבטחת המידע הביומטרי. בנוסף בסוף הדיון ביקש יו"ר ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת, חה"כ משה גפני שמרכז המחקר והמידע של הכנסת יכתוב מסמך עדכני המשווה את המדיניות בנושא מאגרים ביומטריים בעולם.¹⁶

¹⁴ בכתבה בנושא, טען עו"ד יונתן קלינגר מהתנועה לזכויות דיגיטליות כי משרד הפנים מטה את הנתונים כדי ליצור את הרושם של שיעורי היענות גבוהים בכך שהוא אינו כולל במניין המסרבים אנשים המגיעים ללשכות האוכלוסין שלא לשם הוצאת תעודת זהות או דרכון ומציעים להם להחליף דרכון או תעודת זהות לכאלה במתכונת ביומטרית והם מסרבים להצעה. כלכליסט, "פיילוט המאגר הביומטרי: חצי מהישראלים סירבו להצטרף", עומר כביר, 5 בפברואר 2014, כניסה: 24 בפברואר 2014.

¹⁵ הליך נטילת האמצעים הביומטריים נקרא "הרכשה". ראו: דוח תקופתי בהתאם לצו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התשע"א-2011, ינואר 2014, עמ' 33.

¹⁶ פרטוקול מס' 17 משיבת ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת, 15 ביולי 2013.

נוסף על תעודות הזהות, הדרכונים והמאגר הביומטרי שנזכרו לעיל, רשות האוכלוסין וההגירה מפעילה מאגר לנתוני עובדים זרים. המאגר כולל טביעות אצבע ותצלומי פנים ומסירתו נדרשת מכל מי שמקבל אשרת עובד זר. המידע משמש לשם בדיקת שהייה בלתי חוקית בישראל.¹⁷

1.2. משטרת ישראל¹⁸

בידי משטרת ישראל שלושה מאגרים ביומטריים: מאגר טביעות אצבע; מאגר דנ"א ומאגר תצלומים.¹⁹ משטרת ישראל אוספת מידע ביומטרי מחשודים, נאשמים ומורשעים.

מטרות איסוף הנתונים הביומטריים ושמירתם בידי המשטרה הן: לצורך חקירת עבירה; לצורך מניעת ביצוע עבירות או סיכולן; לצורך אימות או בירור זהותם של אדם או של גופה, שזהותם אינה ידועה או מוטלת בספק ולצורך איתור נעדרים או שבויים.

על פי תשובת נציגי המשרד לביטחון פנים, הגישה לנתונים היא רק של שוטרי משטרת ישראל שקיבלו הסמכה לכך: "רק לשוטרי המעבדה המוסמכים לכך יש גישה למאגרים ולא לשום גורם אחר בארץ ובעולם". באשר למאגר התצלומים, "חוקר שמחפש על פי תעודת זהות יכול אך ורק לראות את תמונתו של החשוד שנמצאת במאגר" (ההדגשות במקור).

סמכויות איסוף המידע הביומטרי ואגירתו מוסדרים בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), תשנ"ו-1996.

1.3. שירות בתי הסוהר²⁰

בידי שירות בתי הסוהר מערכות ביומטריות לאסירים ולסוהרים.

לצורך **אימות זהותם של האסירים** הנכנסים ויוצאים מיחידות שב"ס, מבתי המשפט ולחופשות, מופעלת מערכת ביומטרית שלצורך הפעלתה ניטלות שתי טביעות אצבע מן האסירים. נתוני טביעות האצבע נשמרים במאגר המצוי בשימוש של רשמים וסוהרי ביטחון.

לצורך **הפעלת מערכת שחף (טלפוניה ציבורית לאסירים)** המאפשרת לרכוש כרטיסי חיוג בעזרת מערכת אוטומטית המשתמשת בזיהוי קולי, ניטלת חתימה קולית מן האסירים באמצעות אמירה חוזרת של משפט מסוים.²¹ לטענת נציג שב"ס כלל התהליך מותנה בהסכמת האסיר.

בדיון שנערך לאחרונה בוועדת הפנים של הכנסת עלה כי שירות בתי הסוהר נוטל חתימה קולית מאסירים ללא הסמכה לכך בחוק.²² בית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ ציין לאחרונה בהחלטתו כך:

¹⁷ רועי פרידמן, מוביל ייעודי, יחידת הממונה על היישומים הביומטריים, משרד ראש הממשלה, מכתב תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 10 בנובמבר 2013.

¹⁸ ניצב משנה אשירה זמיר, רמ"ח מעבדות מז"פ, מכתב, 3 בדצמבר 2013, נתקבל באמצעות פקס מעו"ד לינס חמד, פקד, לשכת מפכ"ל, משטרת ישראל.

¹⁹ על פי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי) התשנ"ו-1996 אמצעי זיהוי יכול להיות כל אחד מאלה: טביעת אצבעות; דגימה ביולוגית (דגימת תאי לחי, דגימת שיער, דגימת דם מזערית) ותצלום.

²⁰ גונדר משנה ראובן מור, רמ"ח פיתוח יישומי מידע, מכתב, 5 בדצמבר 2013, נתקבל באמצעות פקס מלשכת השר לביטחון פנים.

²¹ "אני מבקש להתקשר החוצה עכשיו".

הכנסת

"דומה, כי ראוי יהיה לשקול מתן התחייבות על ידי המדינה, כי כל עוד הנושא של נטילת דגימת קול אינו מוסדר בחקיקה, לא ייעשה שימוש בדגימת הקול, למשל לשם השוואה. נוסף על כך ראוי שפרקליטות המדינה תציג לוח זמנים, ולו לעניין הגשתו של תזכיר הצעת חוק."²³

סוהרים חדשים שמתגייסים לשירות בשב"ס נותנים טביעות אצבע²⁴ לצורך זיהוי בעת אסון. עם זאת, טביעות האצבע של הסוהרים לא נשמרות במאגר אלא רק בתיוק על גבי נייר בתיק האישי ולצורך עיון בנתונים נדרש אישור של מנהל הארכיון. בנוסף, לשם מידור ובקרת כניסה לאזורים מסוימים ומניעת התחזות מופעלות מערכות ביומטריות המנוהלות באמצעות מאגר מקומי המגביל את הגישה רק לסוהרים מורשים להיכנס למתחם המוגבל.

1.4. משרד הביטחון - צה"ל²⁵

על פי תשובת משרד הביטחון, צה"ל נוטל מן המתגייסים נתונים ביומטריים הכוללים טביעות אצבע, תצלומי מנשך שיניים ודגימת דם ממנה מפיקים פרופיל DNA. בעוד המתגייסים מחויבים לספק טביעות אצבע ומנשך שיניים, מתן דגימת דם הוא וולונטרי והוא ניטל רק לאחר מתן הסבר על ההליך, השימושים בדגימות, והוולונטריות של ההליך ובחתימתו של החייל המאשר את האמור.

באשר לקיומם של מאגרים ביומטריים, על פי תשובת משרד הביטחון, "מאגר טביעות האצבע הוא מאגר ממוחשב ומקודד"; "מאגר תצלומי השיניים הינו מאגר ממוחשב אך לא מקודד" ומאגר דגימות הדם הוא "מאגר לא ממוחשב ולא מפוענח". בשל האמור לטענת משרד הביטחון "המאגר הביומטרי היחיד בצה"ל הוא למעשה מאגר טביעות האצבע."²⁶

על פי מידע שנתקבל מן הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה, צה"ל עושה שימוש גם בתמונות המגויסים. אין בידינו מידע על סוג המאגר או איסוף תמונות המגויסים.

מטרת איסוף המידע הביומטרי האמור היא לצורך זיהוי חללים בלבד והאיסוף נעשה בהתאם לחוק שירות ביטחון התשמ"ו-1986, סעיף 11 והתקנות שהותקנו מתוקפו או מכוח הסכמה וולונטארית ומודעת.

על פי תשובת משרד הביטחון, צה"ל חולק מידע ביומטרי עם משטרת ישראל רק בכפוף לצו שופט המורה על כך ורק לשם זיהוי חללים (לא יימסר מידע לשם חקירה פלילית, תביעת אבהות וכו'). בתום הליך הזיהוי על המשטרה להשמיד את אמצעי הזיהוי.

²² הודעות הכנסת, "בוועדת הפנים נחשף: שב"ס נוטל מאסירים חתימות קול ביומטריות ללא הסמכה בחוק", 26 בפברואר 2014.

²³ בג"ץ 2779/13, המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נגד שירות בתי הסוהר ובינת תקשורת מחשבים בע"מ, עתירה למתן צו ביניים, החלטה מיום 5 במרס 2014.

²⁴ בשתי הידיים עבור כל אצבע בנפרד וכן ארבע אצבעות יחד ואגודל בנפרד.

²⁵ גלית דביר, ראש מדור אמל"ח, מחלקת משאבים תכנון ובקרה, צה"ל, תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, נתקבל מציפי שוורץ, לשכת עוזרת שר הביטחון, 13 בינואר 2014.

²⁶ פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת בבקשה להבהרת המושגים האמורים בתשובה: "מאגר לא מקודד" ו"מאגר לא מפוענח" לא זכתה למענה עד מועד סיום כתיבת מסמך זה.

1.5. שירות התעסוקה

מאז שנת 2005 מציע שירות התעסוקה למבקשי עבודה את האפשרות להזדהות לצורך קבלת דמי אבטלה באמצעות סריקה של טביעת אצבע – זאת כחלופה להזדהות מול פקיד השירות. לדברי נציג הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה, בידי שירות התעסוקה ישנם כיום פרטי טביעות אצבע של כ-440,000 אזרחי ישראל. מתן טביעות אצבע לשירות התעסוקה הינו וולונטארי.²⁷

יצוין כי בעבר הובעה ביקורת על כך ששירות התעסוקה אוגר את טביעות האצבע במאגר ללא הסמכה חוקית מפורשת לכך וללא אישור רשם מאגרי המידע במשרד המשפטים. על פי פרסומים בכלי התקשורת שירות התעסוקה טען כי כיוון שהמאגר איננו מכיל טביעות אצבע אלא רק אלגוריתם המאפשר זיהוי של טביעת אצבע על ידי המערכת הוא אינו נחשב מאגר.²⁸

1.6. רשות שדות התעופה

רשות שדות התעופה מאפשרת לאזרחי ישראל מגיל 18 שברשותם דרכון לעבור ביקורת דרכונים בנמל התעופה בן גוריון ללא צורך בבדיקת דרכונם על ידי פקיד ביקורת הגבולות באמצעות סריקה ביומטרית של גיאומטריית כף היד. מאגר רשות שדות התעופה הוא מאגר וולונטארי והעילה הרשמית לשימוש בו היא שיפור השירות לנוסע בקיצור זמן ההמתנה לביקורת הגבולות.²⁹ המאגר מכיל כ-1.2 מיליוני בני אדם.³⁰

יצוין כי בעבר בוצע ברשות שדות התעופה פיילוט לבחינת תהליך אוטומטי לטיפול בנוסע – בכל שלבי המעבר בנתב"ג (ולא רק בביקורת הגבולות). לצורך הפיילוט ניטלו באופן וולונטארי טביעות אצבע ותווי פנים מ"נוסעים מתמידים" של אל-על. לאחר ההחלטה שלא להמשיך בפיילוט, מאגר המידע הושמד.

בנוסף, ברשות שדות התעופה פועלת מערכת למניעת כניסת בלתי מורשים לאזורים מוגבלים בנתב"ג ולצורכה נאספים נתוני טביעות אצבע. במערכת ישנן כ-10,000 רשומות.³¹

1.7. משרד התחבורה

משרד התחבורה נוטל ממחזיקי רישיון נהיגה, בעת קבלת הרישיון ו/או חידושו, תמונת פנים. ברשות משרד התחבורה תמונות פנים של בעלי רישיונות נהיגה. לדברי נציג הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה, למרות שלטענת נציגי משרד התחבורה הם אינם מחזיקים במאגר ביומטרי, המידע שיש ברשותם עונה להגדרה של מאגר ביומטרי.³²

²⁷ רועי פרידמן, מוביל ייעודי, יחידת הממונה על היישומים הביומטריים, מכתב תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 10 בנובמבר 2013.

²⁸ Ynet, "שירות התעסוקה לא יפלה מסרבים לסריקת אצבע", גל מור, 4 בספטמבר 2005, כניסה: 1 בינואר 2014; האגודה לזכויות האזרח, "אין לחייב דורשי עבודה לתת טביעות אצבע בלשכת התעסוקה", 8 באוגוסט 2005, כניסה: 1 בינואר 2014.

²⁹ אתר רשות שדות התעופה, "מסלול מהיר לביקורת דרכונים", כניסה: 30 בדצמבר 2013.

³⁰ רועי פרידמן, מוביל ייעודי, יחידת הממונה על היישומים הביומטריים, מכתב תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 10 בנובמבר 2013.

³¹ שם.

³² שם.

1.8. הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה

מתוקפו של חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר הביומטרי, התש"ע-2009, פועל במשרד ראש הממשלה הממונה על היישומים הביומטריים, מר רם ולצר.

על פי החוק, תפקידיו של הממונה כוללים³³:

- 1) להמליץ על מדיניות כוללת בתחום היישומים הביומטריים, לרבות לעניין יעדים מדדים והנחיות בעניינים אלה: (א) הקמה, תפעול ותחזוקה של המאגר הביומטרי וגישה אליו; (ב) פיתוח היישומים הביומטריים; (ג) בקרה על היישומים הביומטריים והמאגר הביומטרי;
- 2) להמליץ על מדיניות בתחום אבטחת המאגר הביומטרי ואבטחת המידע המועבר למרכז הנפקה, לרבות לעניין הנהלים ותקני האבטחה, ולמעט בעניינים המוסדרים בחוק להסדרת הביטחון;
- 3) לפקח על יישום הוראות חוק זה והתקנות, הכללים, הנחיות הרשות ונוהלי הרשות אשר נקבעו מכוחו, וכן על פעולות ראש הרשות לפי חוק זה.

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה אל הממונה על היישומים הביומטריים בבקשה לפירוט באשר לאיסוף מידע ביומטרי וקיומם של מאגרים ביומטריים בישראל וכן באשר לעילות להקמתם של מאגרים אלה.

על פי תשובת נציג הממונה, כל הגופים שצוינו לעיל: משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר, רשות שדות התעופה; רשות האוכלוסין וההגירה; משרד התחבורה³⁴; שירות התעסוקה וצה"ל - מחזיקים במאגרי מידע ביומטריים. קיימת שונות בסוג המאגרים כאשר בחלקם מצויה הן התמונה והן המאפיינים שמוצו ממנה ואילו בחלקם יש רק תבניות מאפיינים ואף הצפנה שלהם.

באשר לשאלת עילת האיסוף, ומקורה בחוק או בתקנות וכן באשר לשיתוף מידע ביומטרי עם גופים אחרים או שלא למטרות לשמן נאסף השיב נציג הממונה כך: "בשלב זה אין בידינו לתת תשובה מפורטת בעניין שאלה זו".³⁵

להלן טבלה המציגה בקצרה סיכום המידע ביחס למסמכי זיהוי (דרכונים, תעודות זהות ורישיונות נהיגה) בישראל ולשימוש בנתונים ביומטריים בהם.

³³ סעיף 30 ב' לחוק.

³⁴ כאמור לעיל, נציג הממונה ציין כי לגישת משרד התחבורה המשרד איננו מחזיק במאגר ביומטרי.

³⁵ רועי פרידמן, מוביל ייעודי, יחידת הממונה על היישומים הביומטריים, משרד ראש הממשלה, מכתב תשובה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 10 בנובמבר 2013.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונת פנים ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	✓ (כרגע כפיילוט)	✓
תעודות זהות	תעודות זהות	תמונת פנים ושתי טביעות אצבע	כן	✓ (כרגע כפיילוט)	✓
מבקשי רישיון נהיגה	רישיון נהיגה	תמונת פנים	כן	✓ *x	–

* כאמור לעיל, קיימת מחלוקת בין הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה שגורס שאיסוף התמונות של משרד התחבורה עולה לכדי מאגר לבין נציגי משרד התחבורה שגורסים שלא.

2. סקירה משווה

להלן תוצג סקירה של שימוש במסמכים ובמאגרי מידע ביומטריים. הסקירה מתייחסת למדיניות אזורית באיחוד האירופי, לארצות הברית (ברמה הפדראלית בלבד, ללא התייחסות לכל מדינה כשלעצמה) ול-12 מדינות נוספות (כולן מדינות דמוקרטיות מפותחות החברות בארגון ה-OECD). הבחירה במדינות ההשוואה התבססה על קיומה של סקירה קודמת של מרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא, על דיונים קודמים שנערכו בנושא ועל זמינות מידע בנושא ממקורות שונים הניתנים לאימות.³⁶

יש לציין כי הסקירה מתייחסת בעיקר לשלוש קבוצות אוכלוסייה שונות: תושבי המדינה או האזור, תיירים או אזרחים זרים מבקשי ויזה, ופליטים ומבקשי מקלט. בסוף הסקירה על כל מדינה מוצגת טבלה הכוללת סיכום קצר ובו מידע עיקרי המתמקד במסמכי הזיהוי של אזרחי אותה המדינה – דרכונים, רישיונות נהיגה ותעודות זיהוי במידה וישנם, ובמענה על השאלות: האם יש איסוף נתונים ביומטריים; והאם המידע הביומטרי נשמר במאגר או רק על גבי התעודה.

יש לציין עוד כי במסגרת סקירה זו לא ערכנו סיווג של המדינות השונות על-פי החובה להנפיק (או לשאת) מסמכי זיהוי שונים, אך ככלל, ברוב המדינות שלגביהן צוין כי מונפקת תעודת זהות, היא בגדר חובה. יש הגורסים כי רצוי להבחין בין מסמכים שהם בגדר חובה עבור כלל האזרחים, דוגמת תעודת זהות, לבין מסמכים שהאזרח יכול לבחור שלא להנפיקם, כגון דרכון או רישיון נהיגה – תוך ידיעה שהדבר ימנע ממנו אפשרויות פעולה הכרוכות במסמכים אלה.³⁷

2.1. האיחוד האירופי

מאגרי המידע הביומטריים הקיימים ומוקמים במסגרת האיחוד האירופי נועדו בעיקר לצורכי הגירה וביטחון, ורובם מכוונים לאזרחים זרים או לקבוצות אוכלוסייה מוגדרות כגון חשודים או עבריינים.

³⁶ נציין כי הרשות לניהול המאגר הביומטרי במשרד הפנים העבירה לידינו סקירה משווה שנערכה עבורה בפברואר 2012 על-ידי חברת אדקיט ישראל, ואשר בה נסקרו גם מדינות נוספות שאינן נכללות במסמך זה. לגבי חלק מהמדינות הללו צוין כי קיים בהן מאגר ביומטרי. בין מדינות אלה: **מקסיקו** – בה קיים לפי הסקירה מאגר ביומטרי עבור תעודות זהות, הכולל טביעות אצבע וסריקת קשתית העין; וכן **פינלנד ודנמרק** – בהן קיים לפי הסקירה מאגר ביומטרי עבור דרכונים, הכולל תמונה וטביעות אצבע (בדנמרק כולל גם חתימה). מידע נוסף שהועבר על-ידי הרשות מצביע על מדינות נוספות בעולם שבהן מתנהל מאגר ביומטרי מסוג מסוים, כמו למשל **הודו**, אולם צוין כי המידע טרם אומת וכי יש לערוך לגביו בדיקה נוספת.

כמו כן, מסקירה של מחלקת המחקר המשפטי הבינלאומי של הקונגרס האמריקני עולה כי נוסף על המדינות הנסקרות במסמך זה, **בברזיל** קיים מאגר ביומטרי עבור דרכונים, הכולל תמונה ושתי טביעות אצבע; **במקסיקו** קיים מאגר ביומטרי עבור דרכונים, הכולל תמונה וטביעות אצבע; ו**באוקראינה** קיים מאגר/מרשם לאומי כללי, המשמש גם עבור תעודות זהות ו**דרכונים**, הכולל טביעות אצבע, תמונה וחתימה דיגיטלית. מתוך: The Law Library of Congress, Global Legal Research Center, "Biometric Data Retention for Passport Applicants and Holders", March 2014, Report for the U.S Department of State.

במחקר נוסף שנערך על-ידי חוקרים מאוניברסיטת טילבורג שבהולנד עבור מועצת אירופה (Council of Europe), בשנת 2013 – אשר בממצאיו נעשה שימוש בהמשך מסמך זה – צוינו מדינות נוספות בהן קיימים מאגרי ביומטריים מסוגים שונים, ביניהן: אלבניה, סנגל, רומניה, מלטה ומקדוניה. מתוך:

Paul de Hert and Koen Christianen, "Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University.

³⁷ פרופ' קרין נהון, חברת סגל בבית הספר למידע באוניברסיטת וושינגטון ובין העותרים כנגד המאגר הביומטרי בישראל, דואר אלקטרוני, 23 במרס 2014.

2.1.1. אירודק (Eurodac)

אירודק הוא מאגר מידע ממוחשב שמאוחסנות בו טביעות אצבעות של אנשים שגילם מעל 14 בשלוש קטגוריות: מבקשי מקלט, מסתננים ושוהים לא חוקיים במדינות האיחוד האירופי. המאגר הוקם בהחלטה של מועצת האיחוד האירופי משנת 2000 והחל לפעול ב-15 בינואר 2003.³⁸

המידע שנשמר במאגר כולל: טביעות אצבע מעשר אצבעות, מין, המדינה שבה נלקחה הדגימה ומספר שנתנה המדינה שבה נלקחה הדגימה, אך לא מידע אישי אחר על נושא המידע. המאגר מאפשר להשוות בין טביעות אצבע חדשות, שנלקחות מנושאי המידע בעת שהם מגישים בקשה למקלט או נתפסים בידי הרשויות, לבין טביעות אצבע הקיימות במאגר. כך אפשר לדעת אם מבקש המקלט הגיש בקשה דומה במדינה אירופית אחרת או נתפס כשוהה או מסתנן לא חוקי בעבר. למדינות החברות במאגר המידע יש אפשרות להכניס מידע למאגר, אך לא לערוך בו חיפוש. החיפוש במאגר המידע נעשה רק על-ידי היחידה המרכזית שבה המאגר נשמר, והיא מעבירה את תוצאות החיפוש מייד למדינה שבעבורה הוא נערך. אם נמצא כי טביעת האצבע שנלקחה תואמת טביעה קודמת, שתי המדינות רשאיות לחלוק מידע אישי נוסף על נושא המידע.

המידע על מבקשי מקלט נשמר עשר שנים, אלא אם כן נושא המידע התאזרח באחת ממדינות אירופה. המידע על מסתננים ושוהים לא חוקיים נשמר שנתיים, אלא אם כן נושא המידע עזב את מדינות האיחוד, קיבל אשרת תושב או התאזרח באחת ממדינות האיחוד. במקרים אלו המידע נמחק מן המערכת מייד.

ביקורת רבה נמתחה על כך שאנשים שאינם חשודים בביצוע פשע חייבים לחשוף מידע ביומטרי ולהכניסו למאגר ציבורי.³⁹

יש לציין כי ביוני 2013 פרסמה מועצת האיחוד האירופי החלטה נוספת בנושא אירודק – החלטה שאמורה לעדכן את ההחלטה הקודמת ושתכנס לתוקף החל מה-20 ביולי 2015.⁴⁰ בין ההיבטים השונים מהותית בהחלטה החדשה היא הקניית האפשרות לרשויות חקירה במדינות האיחוד וכן למשטרה האירופית (Europol) להשוות טביעת אצבע עם טביעות אצבע במאגר, במקרים של פשיעה חמורה ושל טרור. עם זאת, בשל חשש משינוי טוטאלי ביעודו של המאגר, האפשרות להשתמש במאגר אירודק לצורך זיהוי מקרי פשיעה או טרור מותנית בביצוע חיפושים מקדימים במאגרי טביעות אצבע של עבריינים – הן במאגרי אותה מדינה והן במאגרי מדינות האיחוד האחרות החתומות על החלטה לעניין חיזוק שיתוף הפעולה חוצה גבולות בפרט במאבק בטרור ובפשיעה חוצות גבולות.⁴¹

³⁸ [Council Regulation No 2725/2000 of 11 December 2000 Concerning the Establishment of 'Eurodac' for the Comparison of Fingerprints for the Effective Application of the Dublin Convention.](#), retrieved: January 1, 2014.

³⁹ ראו למשל את הביקורת של נציב הגנת הפרטיות האירופי:

European data Protection supervisor, "[EURODAC: erosion of fundamental rights creeps along](#)", September 5, 2012, retrieved: January 15, 2014.

⁴⁰ [REGULATION \(EU\) No 603/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 26 June 2013.](#), retrieved: January 1, 2014.

⁴¹ [COUNCIL DECISION 2008/615/JHA of 23 June 2008 on the stepping up of cross-border cooperation, particularly in combating terrorism and cross-border crime.](#), retrieved: December 1, 2014.

למרות האמור, יש הטוענים כי הרחבת ייעודו של המאגר מגלמת הלכה למעשה את אחד החששות הרווחים מקיומו של מאגר ביומטרי – טענת המדרון החלקלק (Function Creep) לפיה הנתונים נמסרים לצורך מטרה אחת אך משמשים בפועל גם למטרות אחרות מזו שלשמן נאספו.⁴²

2.1.2 Schengen Information System (SIS)

מערכת המידע שנגן⁴³ פועלת מאז 1995 והיא מערכת המידע הגדולה ביותר באירופה למטרת אבטחת הציבור. המערכת כוללת מידע על: חשודים בפשיעה; חשודים בהסתננות; התראות על נעדרים – בפרט ילדים; נשק, מסמכים ורכוש גנוב. המערכת מופעלת על ידי שומרי הגבולות, המשטרה, המכס, הרשויות האחראיות על מתן אשרות, ורשויות שיפוט בכל אזור שנגן המונה 26 מדינות באירופה. המידע מוכנס למאגר על ידי הרשויות בכל מדינה ומדינה ומועבר לכלל המדינות החברות באמצעות המערכת.⁴⁴

ב-9 באפריל 2013 נכנסה לפעולה מערכת המידע שנגן 2. בניגוד למערכת הקודמת, שנגן 2 כוללת את היכולת לאגור ולנתח נתונים ביומטריים דוגמת תמונות, טביעות אצבע ואף דגימות D.N.A. במידת הצורך, וכן את היכולת לחבר יחד מספר התראות (למשל על אדם ועל רכב). בנוסף, המערכת כוללת גם צווי מעצר.⁴⁵ בשל המאפיינים שצוינו, שנגן 2 שונה משמעותית מקודמתה. בעוד שנגן 1 הייתה בשימוש בעיקר על ידי שוטרי הגבולות, יש המניחים כי היא תהפוך לכלי מרכזי בידיהן של משטרות לשם חקירת פשעים.⁴⁶

2.1.3 The European Visa Information System - VIS

ב-2004 פרסמה מועצת האיחוד האירופי החלטה על הקמת מערכת המידע האירופית בנושא אשרות – VIS.⁴⁷ ה-VIS היא מערכת לאיסוף ולאגירה של מידע, ובכלל זה טביעה ביומטרית, על כלל מבקשי האשרות ומקבלי האשרות למדינות האיחוד. המערכת מיועדת רק לאזרחי מדינות החייבים באשרה לשם כניסה למדינות האיחוד. מטרות המערכת:

- קידום ויישום של מדיניות אשרות אחידה;

⁴² Paul de Hert and Koen Christianen, "Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University, pp: 18.

⁴³ הנקראת על שם ועידת שנגן שנועדה לאפשר תנועה חופשית ללא צורך בביקורת גבולות בין 26 המדינות המשתתפות בהסכם.

⁴⁴ European Commission, Home Affairs, [Schengen Information System \(SIS\)](#), retrieved: January 1, 2014.

⁴⁵ European Commission Press release, [Schengen Information System \(SIS II\) goes live](#), Brussels, 9 April 2013, retrieved: January 1, 2014.

⁴⁶ Paul de Hert and Koen Christianen, "Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University, pp: 19.

⁴⁷ Regulation of the European Parliament and of the Council Concerning the Visa Information System (VIS) and the Exchange of Data between Member States on Short-stay Visas (VIS Regulation), PE-CONS 3630/1/07 REV 1, October 1st, 2007.

⁴⁸ [Council Decision of 8 June 2004 Establishing the Visa Information System \(2004/512/EC\)](#), retrieved: January 1, 2014.

- שיתוף פעולה קונסולרי ותיאום בין רשויות הגירה באמצעות מעבר נתונים על מבקשי אשרות בין מדינות האיחוד וקבלת החלטות הנוגעות להם ;
- שיפור ההליכים לבקשת האשרה ולאישורה ויעול הבדיקות במעברי גבול חיצוניים ופנימיים ;
- סיוע במאבק בזייפנות וסיוע בזיהוי מבקשי אשרה או מחזיקי אשרה שאינם עומדים בקריטריונים לקבלתה או להארכתה ;
- תרומה לחיזוק ביטחון של מדינות האיחוד האירופי.

המערכת היא חלק מתוכנית כללית שבה כל הנכנסים למדינות האיחוד האירופי יעברו בדיקה ביומטרית לצורך אימות זהותם.

ביוני 2007, לאחר עיכובים ניכרים, אישר הפרלמנט האירופי את החקיקה המסדירה את תפקודה של המערכת, **ורק באוקטובר 2011 החלה המערכת לפעול**.⁴⁹

במערכת המידע נרשם מידע מקיף על מבקש האשרה, ובכלל זה פרטים אישיים, פרטי נסיעה, קישור לבקשות קודמות ולבקשות של נלווים דוגמת בני משפחה ופרטים על האשרה (תאריך, מקום הנפקה ותוקף – אם ניתנה ; תאריך הדחייה וסיבתה – אם נדחתה). כמו כן **מאוחסנת טביעה ביומטרית של תווי הפנים באמצעות תצלום וטביעות עשר אצבעות כף היד לצורכי אימות וזיהוי**. המידע האישי והביומטרי נלקח ממבקש האשרה בעת הגשת הבקשה לאשרה מן הגורם בעל הסמכות להנפיק אשרות במדינה הרלוונטית. במועד זה נפתח למבקש תיק במערכת, ואליו מתווסף מידע על סטטוס האשרה כאשר מתקבלת החלטה בעניין זה. למבקש המידע יש זכות לראות את המידע בעניינו ולדרוש כי שגיאות שנפלו בו יתוקנו. עם זאת, הוא לא רשאי לקבל תדפיס מפורט של המידע במאגר.

מידע על מבקשי אשרה מאוחסן במאגר מידע מרכזי אחד עד תום חמש שנים ממועד פקיעת תוקף האשרה או דחיית הבקשה לאשרה לכל היותר. אם אדם הרשום במאגר מתאזרח באחת ממדינות האיחוד, פרטיו נמחקים מן המאגר מידע. הגישה למידע מתאפשרת באמצעות נקודות גישה שעומדות לרשותם של הגורמים המוסמכים להנפקת אשרות בכל אחת ממדינות האיחוד. גורמים אלו בלבד מוסמכים להכניס מידע למערכת או לשנותו. כמו כן, מותרת גישה למידע שבמאגר לגורמים נוספים בכל מדינה :

- רשויות ביקורות הגבולות, לצורך אימות הזהות בעת הכניסה למדינות האיחוד ;
 - הרשויות המוסמכות לבדוק את מעמדם החוקי של מבקרים ומהגרים, לצורך אימות הזהות או זיהוי בשעת הצורך ;
 - הרשויות המוסמכות לטפל במבקשי מקלט, כדי לקבוע איזו מדינה תטפל בבקשה.
- מספר האשרה וטביעות האצבעות משמשות כמפתח למידע המאוחסן. המידע שמתקבל מן המערכת משמש רק לצורך מילוי המשימות של הגורם המשתמש בו, תוך כיבוד זכויותיו של האדם שפרטיו מאוחסנים במאגר. על כל אחת ממדינות האיחוד למסור להנהלת ה-VIS את רשימת הגורמים שיש להם גישה למידע.

⁴⁹ European Commission, Home Affairs, "[The European Visa Information System is born!](#)", retrieved: January 1, 2014.

גורמי ביטחון ומודיעין מדינתיים או כלל-אירופיים רשאים לקבל גישה למידע שבמאגר ה-VIS אם המידע עשוי לתרום למניעה, לאיתור ולחקירה של איום טרור או של פשע חמור אחר. לצורך קבלת המידע עליהם לפנות אל הגורם בעל הגישה למידע שבמדינה. אין להעביר את המידע למדינה מחוץ לאיחוד האירופי או לארגון בין-לאומי אלא במקרים יוצאי דופן ביותר. בחוקי מדינות האיחוד ייקבעו מנגנונים למניעת שימוש לא הולם במידע שבמערכת ה-VIS ועונשים למי שעושים במידע שימוש לא ראוי. הממונה האירופי על אבטחת המידע ושלוחותיו במדינות האיחוד יבדקו את העמידה של הנהלת המאגר והגורמים בעלי הגישה למידע בכל מדינה בהתאם לכללים שנקבעו.

2.1.4. דרכונים אירופאיים ביומטריים

בשנת 2004 אימצה מועצת האיחוד האירופי הצעת רגולציה להגדרת סטנדרטים למאפייני אבטחה וביומטריה בדרכוני אזרחי האיחוד האירופי. על פי ההחלטה, דרכונים ומסמכי מסע של כל אזרח, מגיל 12 ומעלה, הניתנים על ידי מדינות האיחוד, צריכים לכלול תמונת פנים ושתי טביעות אצבע שיישמרו על גבי הדרכון או התעודה בתוך אמצעי אחסון דיגיטלי.⁵⁰ המידע יאובטח ואמצעי האחסון יהיה כזה שיאפשר לשמור על שלמותו, אמינותו וחסינו של המידע המצוי בו. ההחלטה איננה מתייחסת לתעודות זהות ולדרכונים ומסמכי מסע זמניים.⁵¹

למרות שהפרלמנט האירופי הגיש למועצת האיחוד האירופי למשפט וענייני פנים⁵² תיקון לטיוטת החקיקה בו צוין במפורש כי לא יוקם כל מאגר מרכזי שיכלול נתונים ביומטריים ואחרים של דרכונים של אזרחי האיחוד האירופי, החקיקה לא מתייחסת לשאלת הקמתו של מאגר מידע מרכזי כלל אירופי שיכלול את הנתונים הביומטריים ומוותירה את ההחלטה על הקמתו של מאגר מדינתי בסמכותן של כל אחת ממדינות האיחוד.⁵³

לבעל הדרכון מוקנית הזכות לאמת את המידע האישי המצוי בו ובמידה והדבר מתאים לבקש את תיקונו או מחיקתו של המידע. אין בסמכותן של מדינות האיחוד להוסיף מידע - בפורמט הקריא על ידי מכונה, נוסף על זה הקבוע בהחלטה.

הרכיב הביומטרי בדרכון ישמש אך ורק: (1) לשם בדיקת אמינותו של המסמך; (2) אימות זהותו של המחזיק בדרכון במקרים שהצגתו נדרשת על פי חוק.

⁵⁰ הרגולציה תוקנה בשנת 2009 ובין השאר שינתה את חובת מתן טביעות האצבע לשתי אצבעות בלבד ואת גיל החייבים במתן טביעות אצבע לגיל 12 ומעלה. ראו:

REGULATION (EC) No 444/2009 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 28 May 2009 amending Council Regulation (EC) No 2252/2004 on standards for security features and biometrics in passports and travel documents issued by Member States, retrieved: January 1, 2014.

⁵¹ COUNCIL REGULATION (EC) No 2252/2004 of 13 December 2004 on standards for security features and biometrics in passports and travel documents issued by Member States, retrieved: January 1, 2014.

⁵² Council of justice and home affairs (JHA)

⁵³ Paul de Hert and Koen Christianen, "Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University, pp: 20-21.

ב-17 באוקטובר 2013 נדחתה תביעתו של אזרח גרמני לקבל דרכון ללא מתן טביעות אצבע. בתביעה שנדונה בבית המשפט האירופי הגבוה לצדק (ECJ) נידונה בקשה לפסיקה תקדימית שתפסול את תוקפה של החלטת האיחוד האירופי בעניין חובת מתן נתונים ביומטריים. התובע טען כי החקיקה המחייבת נעדרת בסיס משפטי ראוי ולוקה מבחינה פרוצדוראלית. בנוסף, נטען כי ההחלטה מפרה את הזכות להגנה על מידע אישי כפי שזו באה לידי ביטוי באמנת זכויות היסוד של האיחוד האירופי.

בית המשפט דחה את טענות התביעה וגרס כי למרות שאכן שמירת הנתונים הביומטריים על גבי הדרכון מהווה פגיעה מסוימת בזכות להגנה על מידע אישי, פגיעה זו עונה על עיקרון המידתיות אל מול הסכנות של זיוף דרכונים וכניסה אסורה למדינות האיחוד האירופי. בנוסף, גרס בית המשפט כי העובדה שהחקיקה איננה מציינת אפשרות ליצירת מאגר מרכזי של כלל מדינות האיחוד מצביעה על כך שהחוק אינו מקנה בסיס משפטי להקמתו של מאגר מרכזי כזה.⁵⁴

כאמור לעיל, להלן (ובסוף הסקירה על כל מדינה) תוצג טבלה מסכמת ביחס למסמכי זיהוי ביומטריים לאזרחי המדינה (או במקרה זה – אזרחי האיחוד האירופי).

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונת פנים ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	אין חובה לשמור במאגר אך משתמע כי יש אפשרות ברמת המדיניות של המדינה.	✓

2.2. ארצות הברית

בארצות-הברית אין מרשם אוכלוסין פדרלי ולא מונפקות תעודות זהות כלל-לאומיות לאזרחי המדינה ולתושביה. מסמכי זיהוי אחרים, ובהם רשיון הנהיגה המונפק בכל אחת מהמדינות, משמשים לזיהוי. כאמור לעיל, הסקירה להלן מתייחסת רק לרמת המדיניות של הממשלה הפדראלית ולא למדיניות ברמת הממשלה של כל מדינה כשלעצמה.

2.2.1 The Real ID Act

ב-2005 התקבל בקונגרס האמריקני ה-**REAL ID Act**, המחייב את המדינות להנפיק רישיונות נהיגה או מסמכי זיהוי אחרים רק למי שמציג אמצעי זיהוי מספקים לקביעת זהותו, ולכלול ברישיונות ובמסמכי הזיהוי המונפקים מידע אישי – שם, תאריך לידה, מין, תמונה, חתימה וכתובת. **למעט תמונה דיגיטאלית, אין בפרטים שצריך לכלול ברישיון הנהיגה האחד מידע ביומטרי, אך יהיה אפשר להוסיף**

⁵⁴ InfoCuria - Case-law of the Court of Justice, [JUDGMENT OF THE COURT \(Fourth Chamber\)](#), 17 October 2013, retrieved: January 1, 2014.

מידע מסוג זה בעתיד באמצעות תקנות. כמו כן החוק קובע כי כל הנתונים המצויים ברישיון הנהיגה יישמרו במאגר מידע מדינתי, והמדינות יוכלו לחלוק מידע ביניהן. רק מסמכים העומדים בסטנדרטים שקבע החוק יהיו מקובלים לצורכי זיהוי ברשויות פדרליות.⁵⁵

מדינות ארצות-הברית אמורות ליישם את החוק באמצעות חקיקה מדינתית, אך המהלך נתקל בהתנגדות ניכרת מצדן, בעיקר מחשש שהחוק מקדם את יצירתם של מסמכי זיהוי אחידים ומרשם אוכלוסין לאומי, וכן מחשש כי בסופו של דבר ייכללו במסמכי הזיהוי ובמאגר המידע טביעות ביומטריות. במדינת ג'ורג'יה, למשל, התקבל חוק האוסר איסוף טביעות אצבעות לצורך הנפקת רישיונות נהיגה ויצאה הוראה למחוק טביעות אצבעות מן המאגר הקיים.⁵⁶ לפי לוח הזמנים המקורי החוק היה אמור להיות מיושם במאי 2008 אך על פי נתוני המשרד לביקורת המדינה של ארצות הברית, נכון ליולי 2012 שבע עשרה מדינות חוקו חוקים המתנגדים להטמעת הכללים הקבועים בחוק ה- Real ID או האוסרים על הסוכנויות המדינתיות לעמוד בכללים שבחוק.⁵⁷

נכון לדצמבר 2013, בחלוף 8 שנים מעת חקיקת החוק, מתוך 56 מדינות ורשויות שיפוט (Jurisdiction) בארצות הברית, 21 מן המדינות והרשויות עומדות בתנאים שהוכתבו בחוק ה- Real I.D.; 19 מדינות קיבלו אורכה עד אוקטובר 2014 (הניתנת גם להארכה) ו-15 מדינות אינן עומדות בתנאי החוק.⁵⁸ על פי האגודה האמריקנית לזכויות האזרח, 25 מדינות ביטלו את הצעות החקיקה הנוגעות לנושא, דחו אותן או קבעו כי לא יישמו את החוק, ב-15 מדינות ישנו חוק האוסר על עמידה בתנאי חוק ה- Real I.D.⁵⁹

למרות ההתנגדות של חלק מן המדינות לחוק ה-Real ID, ברמת המדינה (כל מדינה כשלעצמה) נעשה שימוש רב במאגרי מידע ביומטרי לשם זיהוי מבקשי רישיונות נהיגה. על פי נתונים של האיגוד האמריקני למנהלי תחבורה ממונעת (AAMVA) המצוטטים בדוח של מבקר המדינה האמריקאי, נכון ליוני 2012, ב-41 מדינות בארצות הברית נעשה שימוש בטכנולוגיות של זיהוי פנים, טביעות אצבע – או בשני האמצעים לשם זיהוי ו/או אימות זהותם של מבקשי או מחדשי רישיונות נהיגה.⁶⁰ עם זאת, בשל

⁵⁵ [REAL ID Act](#) – Title II H.R.1268 Emergency Supplemental Appropriations Act for Defense, the Global War on Terror, and Tsunami Relief, 2005 (Enrolled as Agreed to or Passed by Both House and Senate).

⁵⁶ London School of Economics, the Department of Information Systems, [The Identity Project: An Assessment of the UK Identity Cards Bill and its Implications](#), June 27th, 2005, retrieved: January 15, 2014.

⁵⁷ United States Government Accountability Office, Report to Congressional Requesters, ["DRIVER'S LICENSE SECURITY Federal Leadership Needed to Address Remaining Vulnerabilities"](#), September 2012, p:4. retrieved: January 6, 2014

⁵⁸ The Department of Homeland Security, ["REAL ID Frequently Asked Questions for the Public"](#), retrieved: January 1, 2014; The Department of Homeland Security, ["REAL ID ENFORCEMENT IN BRIEF"](#), December, 20, 2014, retrieved: January 1, 2014.

⁵⁹ American Civil Liberties Union, ["Yes States Really Reject Real ID"](#), April 27, 2012, retrieved: January 1, 2014.

⁶⁰ על פי נתוני AAMVA בחלק ניכר מן המדינות הבדיקה היא מול מאגר של תמונות או של נתונים ביומטריים המבוססים על תמונות (1:N – One to Many); בחלק מן המדינות, האימות הוא אל מול תמונה שמקורה בכרטיס עצמו (1:1).

העובדה כי הבדיקה נעשית לרוב רק אל מול מאגר מדינתי (ולא בכלל המדינות), יכול להיווצר מצב שבו למבקש יש רישיונות בכמה מדינות שונות.⁶¹

2.2.2 The Office of Biometric Identity Management - (US-VISIT) Program⁶²

תוכנית ה-US-VISIT ששמה שונה במרס 2013 כאמור בכותרת ל"משרד לניהול זהות ביומטרית"⁶³ הופעלה בעקבות פיגועי ה-11 בספטמבר כדי לספק מידע מקיף על אזרחי מדינות זרות שנכנסים לארצות-הברית ושוהים בה. התוכנית פועלת במחלקה לביטחון המולדת (Department of Homeland Security), שהוקמה אף היא בעקבות הפיגועים.

התוכנית מבוססת על חקיקה מן השנים 1996 ו-2000 שקבעה כי תוקם מערכת אוטומטית לאיסוף נתונים על כניסת זרים לארצות-הברית ועל יציאתם. לאחר ה-11 בספטמבר 2001 נקבע בחוקים אחרים השימוש בטכנולוגיה ביומטרית במערכת הזאת.⁶⁴ מתפקידיה של המערכת:

- לאסוף, לשמור ולחלוק בין סוכנויות ממשלתיות מידע על אזרחים זרים הנכנסים לארצות-הברית ויוצאים ממנה;
- לזהות מסמכי נסיעה מזויפים, לאמת את זהות הנוסע ולוודא שהוא רשאי להיכנס לארצות-הברית באמצעות טכנולוגיות ביומטריות;
- לזהות אזרחים זרים שהפרו את תנאי האשרה שלהם או שעליהם לשנות את סטטוס ההגירה שלהם;
- לזהות אזרחים זרים הדרושים לחקירה אצל הרשויות;
- לשפר את זרימת המידע ואת התיאום בין רשויות ההגירה וביקורת הגבולות.

המערכת פועלת מאז 31 בדצמבר 2005 בכל 285 נקודות הכניסה לארצות-הברית – באוויר, בים וביבשה. עד כה לא שימשו נתונים ביומטריים בעת היציאה מארצות-הברית, אך הסנאט דן בהצעות חוק שונות שמטרתן להשלים את הקמתה ותפעולה של מערכת ביומטרית שתנהל לא רק את הכניסה לארצות הברית אלא גם את היציאה ממנה.⁶⁵

⁶¹ United States Government Accountability Office, Report to Congressional Requesters, ["DRIVER'S LICENSE SECURITY Federal Leadership Needed to Address Remaining Vulnerabilities"](#), September 2012, p:11, retrieved: January 1, 2014.

⁶² CRS Report for Congress, *U.S. Visitor and Immigrant Status Indicator Technology (US-VISIT) Program*, Updated January 26th, 2006; United States Government Accountability Office, [Homeland Security Needs to Immediately Address Significant Weaknesses in Systems Supporting the US-VISIT Program](#), July 2007, and [Homeland Security Strategic Solution for US-VISIT Program Needs to Be Better Defined, Justified and Coordinated](#), February 2008, retrieved: January 15, 2014.

⁶³ Homeland Security, "Office of Biometric Identity Management", retrieved: January 6, 2014.

⁶⁴ 1996 Illegal Immigration Reform and Immigrant Responsibility Act; 2000 Immigration and Naturalization Service Data Management Improvement Act; 2001 United and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act (USA PATRIOT ACT); 2002 Enhanced Border Security and Visa Entry Reform Act; 2004 Intelligence Reform and Terrorism Prevention Act.

⁶⁵ Congressional Research Service, ["Issues in Homeland Security Policy for the 113th Congress"](#), William L. Painter, September 23, 2013, Pp: 51, retrieved: January 6, 2014.

התוכנית מיועדת לאזרחים זרים בלבד, ולא לאזרחי ארצות-הברית, הפטורים ממעבר במערכת בעת הכניסה למדינה. כל אזרח זר המבקש להיכנס לארצות-הברית נדרש למסור מידע מקיף, ובכלל זה טביעה ביומטרית (תמונה וטביעת כל עשר האצבעות). על-פי רוב, המידע נמסר בעת הגשת הבקשה לאשרה בנציגות ארצות-הברית בארץ המוצא. המידע הביומטרי נבדק מול מאגר קיים של פושעים, חשודים בטרור ומי שניסו בעבר להיכנס לארצות-הברית שלא כחוק או הפרו את תנאי האשרה שלהם, כדי לאשר את הבקשה לאשרה. בעת הכניסה לארצות-הברית נלקחת מהנוסע טביעה ביומטרית חוזרת, והיא מאומתת מול הנתונים השמורים במאגר כדי לוודא את זהות הנוסע. אם בבדיקה לא עלו ממצאים חשודים, הנוסע רשאי להיכנס לארצות-הברית.

פטורים ממסירת המידע הביומטרי ילדים מתחת לגיל 14, קשישים מעל לגיל 79 ואזרחי קנדה ומקסיקו, בתנאים מסוימים. נוסעים אזרחי מדינות שאינם זקוקים לאשרה לצורך הכניסה לארצות-הברית יידרשו למסור דגימה ביומטרית בעת הכניסה, וזו תיבדק מול המידע הביומטרי שבדרכונם ומול מאגר המידע הקיים של חשודים ותישמר לשימוש עתידי.⁶⁶

במאגר המידע הביומטרי של ה-US-VISIT, המכונה IDENT, יש נתונים על כ-150 מיליון פרטים⁶⁷, והם נשמרים במאגר 75 שנה. המאגר הביומטרי הוא חלק ממאגר המידע של מערכת המכס וביקורת הגבולות של ארצות-הברית, שבו, לצד המידע הביומטרי, מגוון רחב של נתונים, כגון מין, אזרחות, תאריך לידה, מספר דרכון ופרטי טיסה. במאגר זה מתקבל ונמסר מידע לסוכנויות ממשלתיות רבות, ובהן ה-FBI, מחלקת המדינה, הרשות לאזרחות ולהגירה ומשמר החופים.

המשרד לביקורת המדינה של ארצות-הברית (United States Government Accountability Office) מלווה את תוכנית ה-US-VISIT מאז הקמתה. בדוח של גוף זה מיוני 2007 נמצא כי יש בתוכנית ליקויים חמורים באבטחת המידע, שבגינם מידע רגיש ומידע שאפשר לקשר לאדם פרטי נתונים בסיכון מוגבר לחשיפה, לשינוי, לשימוש לרעה ולהשמדה בידי גורמים לא מוסמכים. פעולות אלו אף עלולות להיעשות בלי שיהיה אפשר לגלות שנעשו. עם זאת, על פי מידע שפרסם המשרד לביקורת המדינה, הליקויים שנתגלו תוקנו בהתאם להמלצות המשרד במהלך שנת 2011.⁶⁸

2.2.3. מערכת משולבת אוטומטית לזיהוי באמצעות טביעות אצבעות

FBI – Integrated Automated Fingerprint Identification System (IAFIS)

ב-FBI יש מאז 1999 מאגר מידע ביומטרי שבו טביעות עשר אצבעות של פושעים ושל חשודים בפשע. נוסף על טביעות אצבע מכיל המאגר: רישומים פליליים; צילומים; נתונים כמו גובה, משקל, צבע עיניים ושיער. בנוסף נשמרות במאגר טביעות אצבע של מי שמשרתים או שירתו בצבא ארה"ב ועובדי הממשל הפדרלי בעבר או בהווה.⁶⁹

⁶⁶ James Goldstein, Rina Angeletti, Manfred Holzbach, Daniel Konrad and Max Snijder, *Large-scale Biometrics Deployment in Europe: Identifying Challenges and Threats* (ed. Pawel Rotter), October 2008, European Commission Joint Research Centre Institute for Prospective Technological Studies.

⁶⁷ Ibid.

⁶⁸ United States Government Accountability Office, [Homeland Security Needs to Immediately Address Significant Weaknesses in Systems Supporting the US-VISIT Program](#), July 2007, retrieved: January 15, 2014.

⁶⁹ The Federal Bureau of Investigation, ["Integrated Automated Fingerprint Identification System"](#), retrieved: January 6, 2014.

במאגר שמורות טביעות אצבעות ורישום של עבר פלילי של כ-76 מיליון פושעים וחשודים, וכן טביעות אצבע של כ-40 מיליון אזרחים – בעיקר עובדי ממשל או צבא והוא כיום המאגר הביומטרי הגדול בעולם.⁷⁰

ה-IAFIS מספקת שירותים הנוגעים לטביעות אצבעות לגורמי אכיפת חוק וגורמים אחרים, ובהם:

- בדיקת עבר פלילי של עצורים בעבור גורמי אכיפת חוק מקומיים, מדינתיים או פדרליים. הטביעה הביומטרית שנלקחת בעת המעצר מועברת לסוכנות מדינתית הממונה לצורך זה, וזו שולחת את הטביעה האלקטרונית למאגר המרכזי שבו נעשה הליך זיהוי – בדיקת התאמה של טביעות האצבעות מול המאגר הקיים.
- בדיקת עבר פלילי לצרכים אזרחיים – על-פי חוקי מדינות ארצות-הברית, מועמדים לעבודה במקצועות מסוימים, ובהם טיפול בילדים, הוראה, כיבוי אש, אכיפת חוק ובריאות, וכן מבקשי רישיונות מקצועיים דוגמת מהנדסי בניין, סוכני נדל"ן, יצרנים ומוכרים של משקאות חריפים ואחרים, נדרשים לעבור בדיקת עבר פלילי באמצעות טביעות אצבעות. את הבדיקה יכול לעשות האדם עצמו, ובמקרים מסוימים – המעסיק. לצורך הבדיקה נלקחות טביעות האצבעות של הנבדק באמצעות גורמים מקומיים הממונים לצורך זה, ובהם תחנות משטרה מקומיות וגופים פרטיים העוסקים בתחום. גורמים אלו מעבירים את הטביעה הביומטרית הממוחשבת לסוכנות המדינתית המחזיקה בנתונים על עבר פלילי של אזרחים, וזו מחפשת התאמות במאגר המידע שלה ומעבירה במקביל את הטביעה למאגר המידע המרכזי של ה-FBI, שבו מתבצע הליך חיפוש וזיהוי ברמה לאומית. אם נמצאת התאמה, המעסיק מקבל תשובה חיובית, אך אינו מקבל פירוט של העבר הפלילי של הנבדק. נאסר על מקבל המידע להשתמש בו שלא למטרה שלשמה התבקש או להעבירו לגורם שלישי. הבדיקה מתבצעת תמורת תשלום. יש מדינות השומרות את הטביעה הביומטרית שנמסרה להן במסגרת הליך זה; אחרות משמידות אותה. יש לבצע בדיקה חוזרת בכל פעם שהדבר נדרש.⁷¹
- בדיקת עקבות של טביעות אצבעות שנמצאו בזירות פשע מתבצעת באמצעות מומחים לעניין זה במערכת מיוחדת. בעקבות זאת מתקבלת רשימה של התאמות פוטנציאליות לצורך השוואה וזיהוי. טביעות אצבע שלא זוהו לאחר הליך זה נוספות למאגר הטביעות הלא-מזוהות.

2.2.4 Consular Consolidated Database (CCD)⁷²

מחלקת המדינה של ארצות הברית מפעילה מאגר מידע מקיף על פרטים וקבוצות אוכלוסייה גדולות בהם: אזרחי ארצות הברית, תושבי קבע בארצות הברית ואזרחים זרים. המאגר כולל פרטים כגון שמות

⁷⁰ The Federal Bureau of Investigation, "[Integrated Automated Fingerprint Identification System: Fact Sheet](#)", retrieved: January 16, 2014.

⁷¹ Florida Department of Law Enforcement, "[Criminal History Record Checks/Background Checks – Fact Sheet](#)", August 29, retrieved: January 16, 2014.

⁷² Department of State Privacy Coordinator, "[Consular Consolidated Database \(CCD\) Privacy Impact Assessment \(PIA\)](#)", March 22, 2010", retrieved: March 18, 2014;

The Law Library of Congress, Global Legal Research Center, "Biometric Data Retention for Passport Applicants and Holders", March 2014, Report for the U.S Department of State.

כתובות, תאריכי לידה וכן מידע ביומטרי דוגמת טביעות אצבע ותמונות פנים. מאגר ה- CCD מהווה נקודת גישה ומאגד מאגרים רבים אחרים בהם ה-IDENT וה-IAFIS (ראו לעיל).

במידע שבמאגר נעשים שימושים רבים בהם: סינון אוטומטי של מבקשי שירותים שונים בתוכם: מבקשי אשרה, מבקשי דרכון ואחרים; בדיקה אוטומטית של טביעות אצבע; רישום תמונות פנים לשם הכנסתם למערכת זיהוי פנים ועוד.

המאגר משמש גופי ממשל רבים בהם: מחלקת המדינה, המחלקה לביטחון המולדת, המכס ומשמר הגבול, FBI, מחלקת ההגירה, ועוד.

המידע המצוי במאגר ה- CCD על אזרחי ארצות הברית כולל מידע ביומטרי על מגישי בקשה לדרכון (כפי הנראה מאז כניסתם של דרכונים ביומטריים בשנת 2007), מידע זה מוזן ממאגר Travel Document Issuance System - TDIS. ממחקר של הספרייה המשפטית של הקונגרס של ארצות הברית עולה כי המידע הביומטרי במאגר ה- TDIS אמור להימחק מן המאגר בחלוף שישה חודשים, אך על פי המחקר לא ברור האם גם המידע במאגר ה- CCD נמחק בחלוף שישה חודשים.

2.2.5. דרכונים ביומטריים⁷³

מאז אוגוסט 2007 מנפיקה מחלקת המדינה של ארצות הברית אך ורק "דרכונים אלקטרוניים" הכוללים שבו המכיל את המידע המופיע על גבי הדרכון בעמוד המכיל את תמונתו ופרטיו של בעליו וכן את תמונתו הדיגיטלית. דרכונים שהונפקו טרם המעבר לדרכונים ביומטריים תקפים עד למועד פקיעת התוקף שלהם.

הליך הנפקת הדרכון כולל שימוש במערכת תיעוד מידע הנקראת Travel Document Issuance System (TDIS). המידע הנשמר במערכת זו כולל את התמונה הביומטרית של מבקש הדרכון, אך המידע הביומטרי אמור להימחק בחלוף שישה חודשים. לא ברור האם המערכת מאפשרת חיפוש או הצלבה של מידע ביומטרי. בנוסף, השימוש במערכת מוגבל אך ורק לצורך הליך הנפקת הדרכון. מערכת ה- TDIS היא אחד מן המקורות להעברת המידע למאגר ה- CCD כאמור לעיל.⁷⁴

2.2.6. הצעת חוק ביטחון הגבולות, הזדמנות כלכלית ומודרניזציה של הגירה⁷⁵

ב-27 ביוני 2013 התקבלה בסנאט של ארצות הברית, ברוב של 68 לעומת 32, הצעת חוק ביטחון הגבולות, הזדמנות כלכלית ומודרניזציה של הגירה.⁷⁶ הצעת החוק שהיא רחבת היקף ונוגעת להיבטים שונים,

⁷³ E-Passport Service Guide, "[E-Passport: All About the Electronic Passport](#)", retrieved: January 16, 2014.

⁷⁴ Department of State Privacy Coordinator, "[Travel Document Issuance System: Privacy Impact Assessment](#)", 31 August, 2010, retrieved: March 24, 2014; The Law Library of Congress, Global Legal Research Center, "Biometric Data Retention for Passport Applicants and Holders", March 2014, Report for the U.S. Department of State.

⁷⁵ Border Security, Economic Opportunity, and Immigration Modernization Act.

⁷⁶ <https://www.govtrack.us/congress/bills/113/s744>, <http://thomas.loc.gov/cgi-bin/bdquery/z?d113:s.744>; retrieved: January 8, 2014.

כוללת הוראה על פיתוח והקמה של מערכת אימות זהות מבוססת תמונות (המכונה בהצעת החוק Photo Tool), שאמורה לאפשר לאמת את זהותם של מועמדים לתעסוקה בארצות הברית.⁷⁷ בשל העובדה כי המערכת שאמורה להיות מוקמת מתוקפו של החוק אמורה לאמת את זהותם של כלל המועסקים – כולל אזרחי ארצות הברית, הצעת החוק זכתה לביקורת ציבורית.⁷⁸

יש לציין כי בהצעת החוק מצוין במפורש כי אין בסעיף האמור כדי להורות במפורש או במשתמע על הוצאתן או על שימוש "בתעודות זהות לאומיות".⁷⁹

הצעת החוק טרם התקבלה בבית הנבחרים של הקונגרס האמריקני.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה	רק למוציאים דרכון	–	✓
מבקשי רשיון נהיגה	רשיון נהיגה	תמונה ובחלק מן המדינות טביעות אצבע (41 מדינות בארה"ב)	למוציאים רשיון נהיגה	–	✓

2.3. בריטניה

2.3.1. הקמת מערכת זיהוי לאומית

השימוש בתעודות זהות הופסק בבריטניה לאחר מלחמת העולם השנייה. בעשור האחרון התנהל במשך כמה שנים דיון ציבורי נרחב בהסדרת אמצעי זיהוי של האוכלוסייה (identity management), בין השאר באמצעות שימוש בטכנולוגיה ביומטרית, ובעיקר בתוכניות של הממשלה להנפיק תעודות זהות ביומטריות ולהקים מרשם זיהוי לאומי שיכלול נתוני מידע ביומטריים.⁸⁰

ראשיתן של יוזמות החקיקה הממשלתיות בעניין זה כבר בשנת 2002. ב-29 בנובמבר 2004, לאחר עבודת הכנה של שנתיים וחצי, הגישה הממשלה לפרלמנט את הצעת חוק תעודות זהות (The Identity Cards Bill). עם תחילת הדיון בפרלמנט על הצעת החוק הממשלתית הלכה וגברה קריאתם של אנשי אקדמיה ואחרים לקיים דיון ציבורי מעמיק ומקיף על משמעויותיה והשלכותיה של החקיקה המוצעת. במרס

⁷⁷ "Border Security, Economic Opportunity, and Immigration Modernization Act", Report 113-40 to accompany S.744, Calendar No. 80, pp: 108-115, retrieved: January 8, 2014.

⁷⁸ Wired, "[Biometric Database of All Adult Americans Hidden in Immigration Reform](#)", David Kravets, May 10, 2013, retrieved: January 8, 2013.

⁷⁹ "No Authorization of National identification cards - Nothing in this section may be construed to directly or indirectly authorize the issuance, use, or establishment of a national identification card." In: 113TH CONGRESS, 1ST SESSION [S. 744](#), p: 538, retrieved: January 8, 2014.

⁸⁰ Edgar A. Whitley, "[On technology neutral policies for e-identity: A critical reflection based on UK identity policy](#)", Journal of International Commercial Law and Technology, Vol. 8, No.2 (2013)

2005 אושרה הצעת חוק תעודות זהות בבית-הנבחרים ועברה לדיון בבית-הלורדים. שנה לאחר מכן, בתום דיונים פרלמנטריים ממושכים ולאחר שהוכנסו בהצעת החוק שינויים ותיקונים, היא התקבלה.

חוק תעודות זהות מ-30 במרס 2006 (The Identity Cards Act 2006 – להלן: החוק) היה חלק מפרויקט ממשלתי מקיף ליצירת "מערכת זיהוי לאומית" (National Identity Scheme – NIS). על-פי תוכניות הממשלה, מערכת זו הייתה אמורה להתבסס על שני מרכיבים מרכזיים:

(1) **מרשם זיהוי לאומי** (National Identity Register) שבו בין השאר תיעוד של נתונים ביומטריים.

(2) **הנפקה של תעודות זהות ביומטריות** (biometric identity cards: ID Cards).

יודגש, כי החוק האמור הקים את המסגרת הסטטוטורית הכללית להקמת מרשם הזיהוי הלאומי ולהנפקת תעודות זהות ביומטריות. הנפקת תעודות הזיהוי הביומטריות הייתה אמורה להיעשות בשלבים ולהימשך כמה שנים: בסיומו של ההליך המטרה הייתה שפרטי הזהות, לרבות מידע ביומטרי, של כל האזרחים הבריטיים והנתינים הזרים שהונפקו להם מסמכים כאמור, יישמרו במרשם הזיהוי הלאומי.⁸¹

בדצמבר 2010 נחקק חוק תעודות זהות חדש המבטל את החוק הקודם מ-2006, למעט האיסור על בעלות על מסמכי זיהוי מזויפים. בין השאר ביטל החוק את כל פרויקט תעודות הזהות ואת תוקפן של תעודות קיימות וכן הורה על ביטול מרשם הזיהוי הלאומי ועל הריסתו.⁸² מאז ינואר 2011 תעודות הזהות איבדו את תוקפן המשפטי והאזרחים מתבקשים להשמידן או לשומרן במקום מוגן.⁸³

על פי מאמר שסוקר את נושא הזהות הדיגיטלית, חוק תעודות הזהות הבריטי שבוטל נסמך על פתרון המבוסס על קיומו של מאגר נתונים ביומטריים מרכזי ולא על חלופה אחרת המבוססת על שמירת המידע הביומטרי רק על גבי התעודה עצמה. על פי מחברי המאמר, הרקע לבחירה הטכנולוגית הזו – כפי שצוין במסמכים פנים ממשלתיים בבריטניה, היה הרצון לאפשר "שימוש משני" (Secondary Use) במאגר לשם פענוח פשעים בהתבסס על שילוב נתונים מן המאגר עם מאגרים קיימים מזירות פשע. הפתרון של ממשלת בריטניה שהחל כפיילוט, הסתבר כלא פופולארי כאשר רק כ-15,000 כרטיסים הונפקו בשנת 2010. במאי 2010, לאחר הבחירות, הקואליציה החדשה ביטלה את החוק באמצעות חקיקת חוק חדש וכאמור אף הורתה על הריסתו של המאגר הקיים.⁸⁴

יש לציין כי לאחרונה פועלת בממשלת בריטניה תוכנית הנקראת "Digital by Default"⁸⁵ שמטרתה להפוך את שירותי הממשלה לאזרחים לנגישים באמצעות האינטרנט. כחלק מהותי מן התוכנית חתמה הממשלה על הסכמים עם חברות מסחריות שאמורות לספק "אימות זהות" (Identity assurance) של

⁸¹ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ומאגרי מידע ממשלתיים – סקירה משווה", ליאור בן דוד ואתי וייסבלאי, 14 בינואר 2009.

⁸² [Identity Documents Act 2010](#), retrieved: January 6, 2014.

⁸³ Home Office, "[Identity cards and new Identity and Passport Service suppliers](#)", 26 March 2013, retrieved: January 6, 2014.

⁸⁴ Edgar A. Whitley, "[On technology neutral policies for e-identity: A critical reflection based on UK identity policy](#)", Journal of International Commercial Law and Technology, Vol. 8, No.2 (2013)

⁸⁵ GOV. UK, [Digital by Default Service Standard](#), retrieved: January 6, 2014.

המשתמש ולאפשר לו לבצע עסקאות, לשלם עבור שירותים ולחתום על מסמכים באמצעות האינטרנט. בניגוד, לתעודות הזהות הדיגיטליות שבוטלו, במתכונת הנוכחית לא מדובר על הקמתו של מאגר מרכזי, ביומטרי או אחר, ובאפשרותו של האזרח לבחור באמצעות איזה ספק (עד כה נבחרו חמישה ספקים שיציעו לאזרחים אמצעים לאימות זהות) הוא מעוניין ליצור אימות לזהותו. מההנחיות שפורסמו לספקים משתמע כי לא נדרש איסוף נתונים ביומטריים למאגר וכי לצורכי אימות זהות ברמות הגבוהות⁸⁶, ניתן לעשות שימוש במסמכים ביומטריים קיימים (דרכון, או כרטיסים המכילים מידע ביומטרי).⁸⁷

2.3.2. היתרי שהייה ביומטריים

אנגליה מחייבת אזרחים זרים השוהים במדינה חצי שנה או יותר להוציא היתר שהייה ביומטרי (Biometric Residence Permit). חובת הוצאת היתר חלה על מי שאינם אזרחי האזור הכלכלי האירופי (EEA), מגיל שש ומעלה, המבקשים אשרת שהייה באנגליה וכן על מי שמאריך את שהותו לחצי שנה או יותר או מבקש היתר שהייה תמידי. ילדים מתחת לגיל 16 חייבים בליווי של מבוגר אחראי. ההיתר מכיל מידע ביוגרפי (שם, תאריך, מקום לידה ועוד) ומידע ביומטרי (תמונה דיגיטלית וטביעות אצבעות).

יצוין כי אזרחי מדינות החייבות באשרת כניסה (ויזה) לבריטניה (להבדיל מאשרת שהיה לטווח ארוך), למעט חריגים, נדרשים לספק מידע ביומטרי – סריקה של טביעת עשר אצבעות ותמונה דיגיטלית – במסגרת הליך הגשת הבקשה.⁸⁸

2.3.3. דרכונים ביומטריים

במרס 2006 החלה בריטניה להנפיק דרכונים ביומטריים כאחד האמצעים למניעת "גנבת זהות". בדרכון מופיע שבב אלקטרוני (chip) שבו תמונת פניו של מחזיק הדרכון (ופרטיו האישיים כפי שהם מופיעים בדרכון עצמו).

למרות שבעבר תוכנן כי הדרכון יכלול גם שתי טביעות אצבע, וכי המידע שבו ייכלל במאגר לאומי, אין כיום שימוש בטביעות אצבע או מאגר ביומטרי עבור אזרחי בריטניה. ההחלטה שלא לכלול במידע הביומטרי נתוני טביעות אצבע נוגדת את החלטת האיחוד האירופי בנושא המחייבת, כאמור לעיל, לכלול על גבי השבב שבדרכון תמונת פנים ושתי טביעות אצבע.⁸⁹

⁸⁶ המדריך מגדיר 4 רמות אימות זהות ;

⁸⁷ Cabinet Office, "[Good Practice Guide No. 45 Identity Proofing and Verification of an Individual](#)", December 2013, retrieved: January 6, 2014.

⁸⁸ Home Office, [UK Border Agency](#), retrieved: January 6, 2014.

⁸⁹ House of Commons library, "[Biometric passports](#)", Melanie Gower, February 10, 2012, retrieved: January 6, 2014.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה	רק למוציאים דרכון	x	✓

2.4. בלגיה

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה באמצעות המרכז האירופי למחקר ותיעוד פרלמנטרי (ECPRD) למספר פרלמנטים בעולם בשאלות הנוגעות לנושא מסמך זה. המידע בנוגע לבלגיה מבוסס על תשובת נציגי הפרלמנט הבלגי לפניית מרכז המחקר והמידע, למעט במקרים שמצוין אחרת.

בבלגיה נעשה שימוש במספר מערכות הכוללות זיהוי ביומטרי בהן: תעודות זהות, רישיונות נהיגה, דרכונים, מאגרים פליליים של חשודים, עבריינים מורשעים ונעדרים.

תעודות הזהות ורישיונות הנהיגה כוללים צילומי פנים; הדרכונים כוללים תמונת פנים וטביעות אצבע והמאגרים הפליליים של חשודים, עבריינים ונעדרים כוללים דגימות DNA (במקרה של נעדרים הדגימות הן של הנעדר ו/או של קרובי משפחה שלו).

כל האזרחים מקבלים תעודת זהות אלקטרונית בגיל 12 וחייבים לשאת אותה מגיל 15 ומעלה. תעודות הזהות כוללות שלוש יכולות שונות: הזדהות, אימות זהות וחתימה אלקטרונית.

הזדהות (Identification) מתבצעת או באופן חזותי פנים אל פנים או אל מול מחשב הקורא את המידע המאוכסן בשבב על גבי הכרטיס; אימות זהות (Authentication) מתבצע באמצעות הכנסת קוד אישי בן 4 ספרות; חתימה אלקטרונית: הקניית היכולת להשתמש בתעודה לשם ביצוע חתימה מזוהה בעלת תוקף. בעוד יכולת ההזדהות הינה מאפיין בסיסי, שתי האפשרויות האחרות של אימות וחתימה אלקטרונית נתונות לבחירתו של האזרח בהתאם להחלטתו ובכפוף לאישורו.⁹⁰ נוסף על תעודת הזהות האלקטרונית הרגילה ישנן תעודות זהות לילדים מתחת לגיל שנים עשרה, ששימושן העיקרי אך לא היחיד⁹¹ הוא לשם הזדהות בעת נסיעה ברחבי אירופה; ותעודות שהייה של אזרחים.

לדברי נציג הפרלמנט הבלגי, לא נדרשת לצורך הנפקת תעודות הזהות, הדרכונים ורישיונות הנהיגה תמונה דיגיטלית, ודי בתמונה אנלוגית המצורפת לטפסים. למרות האמור, התמונות נשמרות במאגר

⁹⁰ [The Identity Card Program in Belgium: the Keystone on e-Government](#), retrieved: January 21, 2014.

[The eID](#), retrieved: January 21, 2014.

⁹¹ הכרטיס גם יכול לשמש למטרות נוספות באמצעות אפליקציות שונות בתוכן: כרטיס המאפשר יצירת קשר במקרה הצורך עם מסי' טלפונים שהוגדרו מראש; כרטיס להזדהות באינטרנט; כרטיס להרשמה לבתי ספר ועוד. ראו:

[The kids-ID](#), retrieved: January 22, 2014.

המאפשר צפייה בהן בעת הקשת מספר תעודת הזהות כך שמתאפשר אימות הזהות במקרה של אובדן התעודה.⁹²

טביעות האצבע הנמסרות לצורך הפקת הדרכון הביומטרי נשמרות למשך כשלושה חודשים בלבד, לצורך הנפקת הדרכון. אזרחים בלגים החיים מחוץ למדינה יכולים לבקש שטביעות האצבע שלהם תשמרנה – אך אין זאת מחובתם.

דגימות ה-DNA של עבריינים מורשעים נשמרות למשך 30 שנה- למעט במקרים בהם התובע הציבורי קובע תקופת שמירה קצרה יותר.

דגימות DNA של חשודים בעבירה: דגימות מזוהות נשמרות עד לקבלת הכרעה שיפוטית. דגימות לא מזוהות נשמרות ככל שהן שימושיות ולא יותר מ-30 שנה בכפוף החלטת התובע הציבורי.

דגימות DNA של נעדרים: דגימות מזוהות נשמרות כל עוד הן שימושיות בהתאם להחלטת התובע הציבורי. דגימות שאינן מזוהות נשמרות לא יותר מ-30 שנה. קרובי משפחה של נעדר שנתנו דגימות שלהם לצורך זיהויו יכולים לדרוש את מחיקתם בכל עת.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה וטביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	✓ תמונה בלבד	✓
מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	תמונה	כן	✓ תמונה	✓
מבקשי רישיון נהיגה	רישיון נהיגה	תמונה	לשם הוצאת הרישיון	✓ תמונה	✓

2.5. הולנד

2.5.1. איסוף נתונים ביומטריים למאגר פלילי⁹³

⁹² לא ברור מאתר האינטרנט האם קיימת יכולת לבצע חיפוש לפי תמונה (סריקה של תמונה אל מול התמונות במאגר).

Documents d'identité, [FAQ précédentes](#), retrieved: January 22, 2014.

⁹³ Paul de Hert and Koen Christianen, "[Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data](#)", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University, pp: 40-42.

החוק הפלילי בהולנד מאפשר נטילת טביעות אצבע ותמונות פנים מחשודים בעבירה, עבריינים או עדים. המשטרה ההולנדית מחזיקה במאגר של טביעות אצבע של עבריינים חשודים ועדים למטרות חקירה, ובתי המשפט הפליליים בהולנד מחזיקים במאגר תמונות הנאספות לצורך חקירה גם כן. מאגר ביומטרי נוסף, מכיל תמונות וטביעות אצבע של אסירים בבתי הכלא ושל עבריינים המאושפזים במוסדות לעבריינים חולי נפש.

2.5.2. דרכונים ותעודות זהות⁹⁴

המידע שלהלן ביחס לדרכונים ותעודות זהות בהולנד נתקבל בעקבות פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת ל- Privacy First – ארגון הולנדי העוסק בקידום נושאי פרטיות. המידע ביחס לדרכונים ותעודות זהות אומת בפנייתנו לסוכנות הממשלתית המוסמכת בנושא.⁹⁵

מאז כניסתו לתוקף של חוק הדרכונים בספטמבר 2009, הוצאתו של דרכון או תעודת זהות חייבה איסוף של ארבע טביעות אצבע וסריקת פנים (תמונה). התמונה וטביעות האצבע נשמרו הן על גבי התעודה בשבב והן במאגרים של הרשויות המקומיות (Municipality) או של שגרירויות. עם זאת, בשל קשיים טכניים בתהליכי האימות הביומטרי כמו גם בשל חששות לפרטיות, האיסוף של טביעות האצבע במאגרי הרשויות והשגרירויות הופסק באמצע שנת 2011 ולאחר מכן נמחקו כל טביעות האצבע מן המאגרים.

בשל אותם קשיים טכניים וחששות אבטחה ופרטיות הושעתה מאז מחצית שנת 2011 הקמתו של מאגר ביומטרי לאומי, כפי שנקבע בחוק הדרכונים, ומאגר כזה לא הוקם. עם זאת חוק הדרכונים שתוקן לאחרונה עדיין מאפשר את הקמתו של מאגר ביומטרי לאומי, אך ללא טביעות אצבע. המאגר נועד לשמש גם למטרות חקירה פלילית.

החל מסוף ינואר 2014 תעודות הזהות של הולנד אינן דורשות טביעות אצבע בכלל, אלא רק תמונת פנים וזו נשמרת הן על גבי שבב בכרטיס והן במאגרים של הרשויות המקומיות.

החל מסוף ינואר 2014 הדרכונים ההולנדיים דורשים שתי טביעות אצבע (לעומת ארבע שנדרשו בעבר) בהתאם לתקנות של האיחוד האירופי. בנוסף, נדרשת תמונה. התמונה וטביעות האצבע נשמרות על גבי השבב שעל הכרטיס, אך במאגרי הרשויות נשמרת רק התמונה ולא טביעות האצבע.⁹⁶ על פי התיקון לחוק הדרכונים, השימוש בטביעות האצבע נועד אך ורק לשם מניעת זיוף דרכונים ולא לשם מטרות אחרות, גם לא לצורכי חקירה פלילית.

גם על פי תמונת המצב הנוכחית יכולה הממשלה ההולנדית, בהתאם לחוק הדרכונים, להקים מאגר ביומטרי של תמונות - ללא טביעות אצבע, אך הן בשל לחץ של חברי פרלמנט והן בשל טביעות משפטיות של ארגוני פרטיות ייתכן וגם איסוף ביומטרי זה לא יתבצע.

⁹⁴ Vincent Böhre, Director of operations, Privacy First, reply to the Knesset's RIC inquiry, January 22 and 24, 2014.

⁹⁵ The Personal Records Database and Travel Documents Agency, a division of the Ministry of the Interior and Kingdom Relations: Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, reply to the the Knesset's RIC inquiry, February 5, 2014.

⁹⁶ טביעות האצבע נשמרות רק במהלך הזמן שבין הגשת הבקשה לדרכון ועד להוצאתו.

באשר לרישיונות נהיגה, אלה דורשים אך ורק תמונת פנים שמופיעה על הכרטיס ובשבב שעליו אך איננה נשמרת במאגר נוסף.

יצוין כי כל אזרח מגיל 14 ומעלה בהולנד חייב שתהיה בחזקתו תעודה מזהה כלשהי- זו יכולה להיות דרכון, רישיון נהיגה או תעודת זהות.⁹⁷

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	✓ תמונה	✓
מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	תמונה	כן	x	✓
מבקשי רישיון נהיגה	רישיון נהיגה	תמונה	לשם הוצאת הרישיון	x	✓

2.6. ספרד

להלן מידע בדבר השימוש באמצעי זיהוי ביומטריים בספרד. יש להבהיר כי המידע בדבר קיומו של מאגר ביומטרי מרכזי במדינה זו אינו חד-משמעי ביחס לתעודות זהות, וכי אין בידינו מידע באשר לקיומו של מאגר כזה ביחס לדרכונים.

2.6.1. תעודות זהות

תעודת זהות אלקטרונית שמונפקת על-ידי המשטרה במשרד הפנים כוללת שבב שיש בו, בין השאר, תבנית ביומטרית של טביעת אצבעות, תמונה וחתימה אלקטרונית. בעוד שהוצאת תעודת זהות רגילה היא חובה בספרד (למי שמלאו לו 14), הוצאת תעודת זהות אלקטרונית איננה חובה כיום.⁹⁸ עד היום הנפיקה המשטרה 38 מיליון תעודות זהות אלקטרוניות.⁹⁹ על פי תשובת נציג הפרלמנט הספרדי לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, קיימת חובה לתת את המידע הביומטרי כחלק מהליך הוצאתן של התעודות.

⁹⁷ Government of the Netherlands, identification Documents, "[Compulsory identification](#)", retrieved: January 6, 2014; Government of the Netherlands, identification Documents, "[Passports, identity cards and Dutch nationality certificates](#)", retrieved: January 6, 2014.

⁹⁸ REAL DECRETO 1553/2005, de 23 de diciembre, por el que se regula la expedición del documento nacional de identidad y sus certificados de firma electrónica

⁹⁹ אתר משרד הפנים של ספרד : <http://www.dnielectronico.es/index.html>

על פי המידע באתר משרד הפנים של ספרד, תעודות הזהות האלקטרוניות על הנתונים הביומטריים שלהן לא מקושרות למאגר מידע ביומטרי.¹⁰⁰ עם זאת, על פי תשובת נציגי ספרד לשאלון בנושא תעודות זהות אלקטרוניות במדינות האיחוד האירופי שהופנה על ידי מועצת האיחוד האירופי בשנת 2010, קיים בספרד מאגר ביומטרי מרכזי לשם הוצאת תעודות זהות.¹⁰¹

2.6.2. דרכונים

דרכונים ביומטריים מוצאים בספרד מ-2006 והחל מ-2009 הם כוללים גם טביעות אצבעות.¹⁰² בשלב זה לא נמצא מידע בדבר קיומו של מאגר ביומטרי ביחס לדרכונים.

על-פי חקיקה מאפריל 2011,¹⁰³ יוקם בספרד למטרות זיהוי בלבד, מרשם של קטינים זרים שמגיעים לספרד ללא ליווי (Registro de Menores Extranjeros No Acompañados) שינוהל על-ידי פרקליטות המדינה, ויכלול, בין השאר, טביעה של כל 10 האצבעות, נתונים פיזיונומיים ונתונים ביומטריים אחרים.¹⁰⁴ בחלק מהקהילות האוטונומיות של ספרד, בהתאם להחלטה שהתקבלה באיחוד האירופי, מנפיקים מסמכי זיהוי ביומטריים (שכוללים את אותם פריטי מידע ביומטריים כמו בתעודות הזהות האלקטרוניות הספרדיות) עבור תושבים זרים שאינם אזרחי מדינות האיחוד האירופי.¹⁰⁵

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	-	✓
מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	תבנית ביומטרית של טביעות אצבע, תמונה וחתימה אלקטרונית	כן	✓ *x	✓

*קיימת אי-בהירות ביחס לשאלה האם המידע הביומטרי נשמר במאגר או לא.

¹⁰⁰ http://www.dnielectronico.es/PDFs/politicas_de_certificacion.pdf

¹⁰¹ The question is: " Does your country have a centralized or decentralized system for the issuance of identity cards and/or storage of biographic or biometric data"

בתשובה נכתב שישנו מאגר מרכזי, עם זאת, מאופן ניסוח השאלה קיימת אפשרות כי קיים מאגר המכיל מידע ביוגרפי ולא מידע ביומטרי. ראו:

Council of the European Union, " [State of play concerning the electronic identity cards in the EU Member States](#)", 9949/10, 31 May, 2010, retrieved: March 12, 2014.

¹⁰² אתר משרד הפנים http://www.interior.gob.es/pasaporte-29?set_locale=gl

¹⁰³ Real Decreto 557/2011, de 20 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009. http://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2011-7703

¹⁰⁴ Real Decreto 557/2011, artículo 215(1).

¹⁰⁵ <http://www.sistemasbiometricos.cl/web/2011/11/07/nie-biometrico-para-inmigrantes/>.

2.7. פולין¹⁰⁶

בידי המשטרה הפולנית מספר מאגרי מידע ביומטריים: מאגר טביעות אצבע ומערכת סריקה אוטומטית של טביעות אצבע (AFIS) ומאגר נתוני DNA. אין בידינו מידע באשר להיקף האוכלוסייה הנכלל במאגרים אלה, אך בהינתן הדוגמאות ממדינות אחרות, סביר כי המדובר במאגרים של עבריינים מורשעים, חשודים וקורבנות עבירה, בלבד.

בנוסף, כחלק מהליך הנפקתם של דרכונים נשמר המידע הביומטרי של מבקשי דרכונים – כולל טביעות אצבע, במאגר. עם זאת, המידע נשמר אך ורק עד למועד הנפקת הדרכונים ומשזה הושלם נמחק המידע הביומטרי מן המאגר – ומכאן כי המאגר הינו חלקי וזמני בלבד.

בנוסף, כאמור לעיל בהתאם להחלטות של האיחוד האירופי, מידע ביומטרי אודות מבקשי מקלט ומברחי גבול נשמר גם כן ומועבר בהתאם לכללים הקבועים בהחלטת האיחוד בנושא.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה וטביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	x	✓

2.8. שווייץ

שווייץ מנפיקה מאז מרץ 2010 דרכונים ביומטריים הכוללים תמונת פנים ושתי טביעות אצבע.¹⁰⁷

באשר לשימוש במאגר ביומטרי שמופעל לצורך הנפקת הדרכונים, המידע שבידינו אינו חד משמעי. מחד, על פי מאמר של חוקרים המתמחים בתחום, המידע הביומטרי שניטל לצורך הנפקת הדרכונים נשמר במאגר ביומטרי.¹⁰⁸ כך גם על-פי הרשות הממונה על הנפקת דרכונים.¹⁰⁹ מאידך, על פי תשובת נציגת הפרלמנט השווייצרי לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, אין מאגר ביומטרי של מבקשי דרכון.¹¹⁰ בנוסף, מופעל בשווייץ מאגר ביומטרי משטרתי למטרות זיהוי פלילי.

ממי ניטל	לשם מה ניטל	איזה מידע	האם קיימת חובה	האם המידע	המידע נשמר
----------	-------------	-----------	----------------	-----------	------------

¹⁰⁶ Inquiry reply from the Polish Data protection Authority received from Sylwia Walencik, Through the Israeli DPA's office, October 23, 2013; Paul de Hert and Koen Christianen, "[Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data](#)", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University, pp: 42-43.

¹⁰⁷ Federal Department of Foreign affairs, "[Swiss Identity Documents](#)", 16 July, 2013, retrieved: January 6, 2014.

¹⁰⁸ Paul de Hert and Koen Christianen, "[Report on The Application of Principles of Convention 108 to The Collection and Processing of Biometric Data](#)", April, 2013, Commissioned by: Council of Europe, Concluded by: Tilburg Institute for Law, Technology, and Society, Tilburg University, p: 47.

¹⁰⁹ Cofédération Suisse, Office federal de la police, "[Question et réponses](#)" Retrieved: March 24, 2014. המידע באתר זה מעודכן נכון לדצמבר 2011.

¹¹⁰ Jean-Claude Hayoz, Swiss parliament, Reply to ECPRD Request No. 2450, 29 January 2014.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

המידע הביומטרי	המידע הביומטרי	ביומטרי	לספק מידע ביומטרי	הביומטרי נשמר במאגר קבוע	בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	*x✓	✓

*קיימת סתירה בין שני המקורות שלנו בנושא.

2.9. שבדיה¹¹¹

דרכונים שבדיים מכילים שבב שעל גביו נשמרות תמונת פנים וטביעות אצבע. התמונה וטביעות האצבע מושמדות מייד לאחר שהדרכון ניתן לבעליו. **התמונה וטביעות האצבע לא נשמרות במאגר.** כדי למנוע זיופים או התחזות, בנקודות גבול ניתן לצלם תמונת פנים וליטול טביעות אצבע ולבצע השוואה בין המידע שעל גבי השבב בדרכון והמידע שניטל בנקודת הגבול.

מאז שנת 2005 יכולים אזרחים שבדיים לקבל תעודות זהות אלקטרונית הכוללת שבב שעל גביו נשמר המידע. המידע המוצג בתעודה כולל: שם, מספר זהות אישי, גובה ותמונת פנים ואיננו כולל טביעות אצבע. המידע הביומטרי אינו נשמר במאגר.

בשבדיה ישנם מאגרים ביומטריים פלייליים המכילים מידע על עבריינים מורשעים או על חשודים בפשיעה. בשלושה מאגרים שונים יכולים להישמר נתוני DNA: מאגר דגימות מזירות פשע; מאגר חשודים ומאגר פושעים מורשעים. מאגרים אלה נועדו למניעה וחקירת פשעים.

שירותי ההגירה של שבדיה או רשויות המשטרה מוסמכים לצלם זרים ובמקרה של זרים מעל גיל 14 גם לדרוש לספק טביעות אצבע - וזאת במידה והאזרח הזר אינו יכול לאמת את זהותו בהגיעו למדינה. זרים יכולים לבקש היתר שהייה כמבקשי מקלט או כאנשים הנדרשים להגנה או לחלופין להיות מורחקים מהמדינה.

טביעות האצבע של זרים נשמרות במאגר המצוי באחריות שירותי ההגירה של שבדיה, ונשמרים גם במאגר אירודק (Eurodac).

במידה והמבקש זכאי להיתר שהייה בשבדיה הוא מקבל כרטיס המכיל שבב ובו תמונת פנים וטביעות אצבע. המידע במקרה כזה יישמר אך ורק על גבי כרטיס היתר שהייה.

כאמור לעיל בסקירה על האיחוד האירופי, **מבקשי ויזה שאינם אזרחי האיחוד האירופי המבקשים להיכנס לאזור שנגן (Schengen Area), נדרשים לרוב לקבל אשרה. בהתאם למדיניות האיחוד האירופי לשם קבלת האשרה נדרש המבקש לתת תמונת פנים וטביעות אצבע. המידע נשמר במאגר .VIS**

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
-------------------------	----------------------------	-------------------	----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------

¹¹¹ Cecilia Kignel, The Research Service, The Swedish parliament, Reply to ECPRD Request No. 2450, February 6, 2014.

✓	x	רק למוציאים דרכון	תמונה וטביעות אצבע	דרכונים	מבקשי דרכון
✓	x	רק למוציאים תעודה	תמונה	תעודת זהות	מבקשי תעודת זיהוי

2.10. צרפת

כאמור במסמך מרכז המחקר והמידע של הכנסת מ-2009, תעודות זהות לאומיות הונפקו בצרפת לראשונה תחת משטר וישי בשנת 1940. נשיאת תעודת זהות היתה חובה לכלל האזרחים מגיל 16. בעת הנפקת התעודה נלקחה מן המחזיק בה טביעת אצבע, והיא נשמרה לצד מידע אישי נוסף במרשם אזרחים מרכזי. כמו כן צוינה בתעודה הדת של מחזיק התעודה. תעודות הזהות נותרו בשימוש גם לאחר התחלפות המשטר, בשינויים רבים. כיום תעודת הזהות – La carte nationale d'identité – היא המסמך הרשמי היחיד המיועד לאישור זהותו של המחזיק בו, וזה תפקידה היחיד. כל אזרח צרפתי זכאי לקבל תעודת זהות, אך החוק אינו מחייב לעשות זאת.

מאז 2005 נדונה בצרפת יוזמת משרד הפנים להנפיק תעודת זהות אלקטרונית – Identification Nationale Électronique Sécurisée (INES). לפי התוכנית שהציג משרד הפנים בזמנו התעודה אמורה הייתה לכלול שבב ממוחשב שבו יאוחסן מידע אישי על בעל התעודה, טביעה ביומטרית של תווי הפנים וטביעות שתי אצבעות וחתימה אלקטרונית שנועדה לאפשר גישה בטוחה לשירותי ממשל ולעסקים אלקטרוניים. המידע האישי שבתעודה אמור היה להישמר גם במאגר מידע מרכזי. הטביעה הביומטרית אמורה הייתה להישמר בנפרד ובאופן אנונימי.¹¹²

במרס 2012 נחקק בצרפת "חוק הגנת זהות" – Loi relative à la protection de l'identité.¹¹³ החוק שכלל בין השאר את הקמתו של מאגר מידע מרכזי לשם הפקתן של תעודות זהות ביומטריות, זכה לביקורת מחברי פרלמנט והועבר לעיונה של מועצת החוקה שתפקידה לבחון האם חוקים הולמים את העקרונות החוקתיים. המועצה פסלה ארבעה מסעיפי החוק והגדירה אותם כ"לא חוקתיים".

בין הסעיפים שנפסלו:

סעיף 5 לחוק, שהורה על הקמתו של מאגר נתונים מרכזי לשם הוצאת תעודת זהות ודרכון, המאגר אמור היה לכלול: שם פרטי ושם משפחה, מין, גיל מקום לידה, גובה, צבע עיניים, טביעות אצבע ותמונות ולשמש הן לשם זיהוי בעת הוצאת תעודה והן לשם חקירות משטרתיות במידה והדבר אושר על ידי תובע ציבורי או שופט חוקר.

¹¹² מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ומאגרי מידע ממשלתיים – סקירה משווה", ליאור בן דוד ואתי וייסבלאי, 14 בינואר 2009, ע"מ: 27-29, כניסה: 6 בינואר 2014.

¹¹³ "חוק הגנת זהות" – "Loi relative à la protection de l'identité", 28 במרס 2012, כניסה: 6 בינואר 2014.

סעיף 10 לחוק שאיפשר לקציני משטרה שהוסמכו לכך לקבל גישה למאגר לשם "מניעה, וענישה על התקפות על עצמאותה של האומה, שלמות שיטחה, בטחונה, הצורה הרפובליקאית של מוסדותיה, הגנת השירותים הדיפלומטיים, הגנה על אוכלוסיית אזרחי צרפת - במדינה וברחבי העולם ועל האלמנטים ההכרחיים של הפוטנציאל המדעי והכלכלי וכן למנוע ולהעניש על מעשי טרור."

מועצת החוקה ציינה ביחס לסעיף 5 כי בהינתן טבעו והיקפו של המידע הנאסף במאגר, מאפייניו הטכניים והתנאים שעל-פיהם ניתן להשתמש במאגר, הוראותיו של סעיף 5 מפרות את הזכות לפרטיות באופן שאינו מידתי.

בנוסף, בוטל סעיף 3 לחוק שעסק במתן אפשרות לעשות שימוש בתעודת הזהות הדיגיטלית כאמצעי לחתימה ולביצוע טרנסאקציות. מועצת החוקה גרסה כי החוק לא הגדיר בצורה ברורה איזה מידע על גבי הכרטיס אמור להיות נגיש לצד שכנגדו מבצע המחזיק בכרטיס את העסקה וכי לא הובטחה השמירה על החיסיון ושלמות המידע האישי.

בשל האמור, ובניגוד לכוונת המחוקקים ומשרד הפנים הצרפתי, לא הוקם מאגר עבור תעודות הזהות הדיגיטליות, ובמאגר הקיים לשם הנפקת דרכונים צומצם היקף המידע הנשמר. עם זאת, ישנו מאגר שעילתו הפקת דרכונים והוא מכיל שתי טביעות אצבע ותמונת פנים בלבד.¹¹⁴ נתוני טביעות אצבע נוספות ומידע אישי נוסף שכבר הוכנסו למאגר, נמחקו באחריות הרשות להגנת הפרטיות (CNIL).¹¹⁵

על פי תשובת נציגי האסיפה הכללית של צרפת לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נעשה שימוש בנתונים ביומטריים עבור הנפקתם של תעודות זהות ודרכונים וכן לצורכי זיהוי נעדרים או עבריינים מורשעים.

באשר למאגרים ביומטריים, צוין בתשובת האסיפה הכללית קיומם של מאגר טביעות אצבע של עבריינים (מורשעים בהליך פלילי) הנקרא FAED ומאגר של מידע גנטי שמטרתו זיהוי של עבריינים או של נעדרים הנקרא FNAEG. המידע הגנטי אודות נעדרים הינו מידע של בני משפחה. הרשות הצרפתית להגנת הפרטיות מפקחת על דפוסי השימוש במאגרים אלה – כולל היקף השימוש ומטרותיו.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
-------------------------	----------------------------	-------------------	----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------

¹¹⁴ ראו בסעיפים 18 ו-19 לחוק הדרכונים, [Décret n°2005-1726 du 30 décembre 2005 relatif aux passeports](#), כניסה: 18 במרץ 2014.

יש לציין כי על פי מחקר של מחלקת המחקר המשפטי הבינלאומי של הקונגרס (GLRD) משך שמירת המידע הביומטרי במאגר הדרכונים הצרפתי הוא 15 שנים עבור דרכון של מבוגר ועשר שנים עבור דרכון של צעיר. מתוך: The Law Library of Congress, Global Legal Research Center, "Biometric Data Retention for Passport Applicants and Holders", March 2014, Report for the U.S Department of State.

¹¹⁵ [החלטת מועצת החוקה, מס' 2012-652 DC](#), מרס 2012, כניסה: 6 בינואר 2014. Library of Congress, "France law on identity Protection", Nicole Atwill, retrieved: January 6, 2014. אתר הרשות הצרפתית להגנת הפרטיות:

["Passeports biométriques : la CNIL contrôle l'effacement des empreintes digitales surnuméraires enregistrées dans la base du ministère de l'Intérieur"](#), January 11, 2013, retrieved: January 7, 2014.

מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	✓	✓
מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים תעודה	✓	x

2.11. גרמניה

2.11.1. תעודות זהות¹¹⁶

מראשית נובמבר 2010 ישנן בגרמניה תעודות זהות דיגיטליות חדשות. אזרח גרמני שפג תוקף תעודת הזהות שלו חייב להוציא את התעודה החדשה. התעודה מכילה שבב ועליו מידע אישי על בעלי התעודה.

התעודה כוללת תמונה באיכות ביומטרית ובמידה ובעל התעודה מסכים לכך גם טביעת אצבע המצויה על גבי השבב.¹¹⁷ השימוש בטביעת אצבע נועד להקשות על זיוף או גניבת זהות ומאפשר אמצעי זיהוי פיזי נוסף על התמונה. הגישה אל נתוני טביעות האצבע שעל גבי התעודה מותרת אך ורק לגורמים שהוסמכו לכך, בהם: הסוכנויות המטפלות בנושא תעודות הזהות ודרכונים במדינה; רשויות אכיפת חוק במדינה ורשויות המכס במדינה. **במהלך הפקת התעודה נשמרת טביעת האצבע אך היא נמחקת לאחר שהתעודה מועברת לבעליה ואיננה נשמרת במאגר כלשהו.**

תעודת הזהות החדשה יכולה לשמש לא רק לשם זיהוי במתכונתו הרגילה, אלא גם לצורך אימות זהות לשם ביצוע עסקאות באינטרנט וכן לשם חתימה דיגיטלית. לצורך מימוש הפונקציה של חתימה דיגיטלית על בעלי התעודה לפנות לספק חתימה דיגיטלית מורשה.

2.11.2. דרכונים

מאז נובמבר 2007 גרמניה מנפיקה לאזרחיה דרכון אלקטרוני ובו שבב שמאוחסנות בו טביעות ביומטריות של שתי אצבעות ותווי פנים. הטביעות מאוחסנות על השבב בלבד ומושם דגש מיוחד על הגנה על המידע הביומטרי מפני קריאה של גורמים לא מורשים.¹¹⁸

¹¹⁶ Embassy of the Federal Republic of Germany London, "[FAQs - New German ID Card](#)"; "[German electronic ID card for applicants over 16](#)", retrieved: January 7, 2014.

Gerrit Hornung, Alexander Roßnagel, "[An ID Card for The Internet – The New German ID Card With 'Electronic Proof of Identity'](#)", Computer Law & Security Review, Volume 26, Issue 2, 2010, Pp: 151-157, retrieved: January 7, 2014.

¹¹⁷ יש לציין כי בתשובת הבונדסטאג אין התייחסות לשימוש בטביעות אצבע עבור תעודת הזהות.

¹¹⁸ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "[אמצעי זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ומאגרי מידע ממשלתיים- סקירה משווה](#)", ליאור בן דוד ואיתי וייסבלאי, 14 בינואר 2009, ע"מ: 27-29, כניסה: 6 בינואר 2014.

2.11.3. מסמכי זיהוי נוספים

מאז אוקטובר 2008 שונה החוק הנוגע לרישיון הנהיגה ונדרשת תמונת פנים ביומטרית לשם הנפקתו.¹¹⁹

מנובמבר 2007 מסמכי זיהוי (תעודות מעבר) של זרים, פליטים וחסרי מעמד כוללים שבב שעל גביו תמונה. מאז יוני 2009 נדרשות גם שתי טביעות אצבע.¹²⁰

עם זאת במקרים בהם נתפסים זרים ופליטים השוהים באופן לא חוקי במדינה, יינטלו מהם טביעות עשר אצבעות ויועברו למאגר אירודק כדי לבדוק האם האדם ניסה בעבר להיכנס למדינה אחרת באיחוד האירופי.

על פי החוק הגרמני, אסור לאסוף במאגר מרכזי את התעודות הביומטריות של האזרחים ומותר להשתמש בנתונים ביומטריים רק למטרה שלשמה הם נמסרו. אין להעביר מידע ביומטרי לצדדים שלישיים. במקרה של זרים מותר להעביר את המידע הביומטרי למשטרת הגבולות.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה וטביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	x	✓
מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	תמונה, (טביעות אצבע - רשות)	רק למוציאים תעודה ורק ביחס לתמונה	x	✓

2.12. אוסטרליה

2.12.1. דרכונים¹²¹

מאז שנת 2005 מנפיק משרד הדרכונים האוסטרלי דרכונים ביומטריים. דרכונים אלה כוללים תמונה באיכות ביומטרית וכן פרטים ביוגרפיים בסיסיים: שם, מין, תאריך לידה, אזרחות, מספר דרכון ומועד פקיעת תוקפו – נתונים אלה לרבות התמונה, נשמרים על גבי השבב המצוי בדרכון וכן מופיעים על גבי הדרכון בכתב. **התמונה הביומטרית נשמרת הן בשבב שעל גבי הדרכון עצמו והן במאגר תמונות דרכונים.**

Passport Act (Passgesetz, PassG) of 19 April 1986 (Federal Law Gazette I p. 537), last amended by Article 1 of the Act of 20 July 2007 (Federal Law Gazette I p. 1566, 2317), in site: [German Law Archive](http://www.gesetze-bundestag.de), retrieved: January 7, 2014.

¹¹⁹ תשובת הבונדסטאג – ECPRD.

¹²⁰ שם.

¹²¹ Australian Government, Department of Foreign Affairs and Trade, Australian Passport Office, "[Your ePasport](http://www.passport.gov.au)", May 2013, retrieved: January 7, 2014.

2.12.2. מבקשי אזרחות אוסטרלית¹²²

בהתאם לחוק האזרחות האוסטרלי מ-2007 אדם המבקש לעמוד למבחן האזרחות נדרש לספק תמונות ביומטריות או לאפשר צילום של תמונות כאלה. מטרת האיסוף של תמונות אלה היא לזהות ולאמת את זהותו של מבקש אזרחות אוסטרלית.

2.12.3. עיזרי הגירה (Immigration Detainees)¹²³

מאז דצמבר 2007 מבוצע איסוף נתונים ביומטריים כחלק מהליך המעצר של מהגרים לא חוקיים. עצורים החשודים כמהגרים לא חוקיים נדרשים לספק טביעות אצבע ותמונת פנים ביומטרית. מטרת איסוף המידע היא "לחזק את שלמות (Integrity) תהליך המעצר באמצעות סיוע בזיהוי המעוכבים וצמצום האפשרות לעיכוב מוטעה של שוהים חוקיים במדינה".

2.12.4. מבקשי מקלט

מאז דצמבר 2009, מבקשי ויזת הגנה (Protection visa) המוענקת לפליטים או מקרים הומניטריים המבקשים הגנה, נדרשים לספק נתונים ביומטריים – טביעות אצבעות ותמונות פנים. איסוף הנתונים הביומטריים נועד מחד לאפשר לאשש את זהותם של מבקשי מקלט שאין ברשותם מסמכי זיהוי ומאידך למנוע גניבת זהות או אזרחות מאדם אחר.

2.12.5. איסוף נתונים ביומטריים ממבקשי אשרה

בפברואר 2010 הכריזה ממשלת אוסטרליה כי בכוונתה לאסוף ממבקשי אשרה נתונים ביומטריים. כיום נאספים נתונים ביומטריים – טביעות אצבע ותמונה, כחלק מהליך הגשת הבקשה לאשרה בכ-20 מדינות באירופה, אפריקה והמזרח התיכון ומתוכנן בעתיד להרחיב את האיסוף למדינות נוספות. ברוב המקרים הנתונים הביומטריים נאספים באמצעות ספקי שירות (צד שלישי).

2.12.6. איסוף נתונים ביומטריים בשדות תעופה¹²⁴

מאז נובמבר 2012 ניטלים נתונים ביומטריים – תמונות פנים וטביעות אצבע מאנשים המוחזרים בטיסה למדינה ממנה הגיעו. כן קיימת אפשרות לקחת נתונים ביומטריים גם מאנשים המעוכבים בשדות התעופה על ידי אנשי מחלקת ההגירה לצורך בירור או תשואל.

¹²² Australian Government, Department of Immigration and Border Protection, "[Fact Sheet 84- Biometric Initiatives](#)", May 2013, retrieved: January 7, 2014.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Ibid.

מאז מרס 2012 החלה תכנית ניסוי (פיילוט) לאימות זהות בשדות התעופה. בהתאם לתוכנית, במקרים של מבקשי אשרה מרחוק (Off shore visa application) יכול קצין שדה תעופה לסרוק את הדרכון של הנוסע, לסרוק במקום שתי טביעות אצבע ותוך דקות לקבוע האם הנוסע הוא מבקש האשרה.

המידע הביומטרי שנאסף עבור מחלקת ההגירה ובקרת הגבולות מושווה באופן אוטומטי למאגרים ביומטריים שמצויים בידי גופים שונים על פי חוק (חוק ההגירה מ-1958; חוק האזרחות האוסטרלית 2007; תיקים פליליים ותיקי נעדרים). בנוסף, יש למחלקת ההגירה הסכמים עם אנגליה, ארצות הברית, קנדה וניו-זילנד לשם החלפה ובדיקת התאמה של טביעות אצבע.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה	רק למוציאים דרכון	✓	✓

2.13. ניו-זילנד

2.13.1. דרכונים

מאז שנת 2005 מנפיקה ניו-זילנד לאזרחיה דרכונים ביומטריים (המכונים גם E-passports), הכוללים תמונה. המידע המודפס על גבי הדרכון מצוי גם בשבב שבדרכון וניתן לקריאה אוטומטית.¹²⁵ **התמונה הביומטרית נשמרת גם במאגר תמונות דרכונים.**¹²⁶

בניו-זילנד ובאוסטרליה נעשה שימוש במערכת "סמארט-גייט" (Smart Gate) המאפשרת לסרוק את הדרכון ולהשוות את נתוניו באמצעות טכנולוגיית זיהוי פנים. השימוש במערכת סמארט גייט אינו חובה.¹²⁷

2.13.2. איסוף נתונים ביומטריים מאזרחים זרים

חוק ההגירה של ניו-זילנד משנת 2009 מתיר את איסופו של מידע ביומטרי מאזרחים זרים כולל: צילומי פנים וכתפיים; טביעות אצבע וסריקת רשתית. השימוש במידע הביומטרי מותר רק לשם ביסוס ואימות זהותו של אדם וסיוע בקבלת החלטות ביחס לפליטים ומבקשי מקלט.¹²⁸

¹²⁵ New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade, New Zealand High Commission Singapore "[Renewal of New Zealand Passports](#)", retrieved: January 7, 2014.

¹²⁶ The Department of Internal Affairs, New Zealand passports, "[Questions and answers on passport fee changes and the Passport Online Renewal Service](#)", retrieved: January 7, 2014. Immigration New Zealand, "[Immigration Act 2009 FAQs](#)", retrieved: march 12, 2014.

¹²⁷ The Department of Internal Affairs, New Zealand passports, "[SmartGate Self-Processing Through Passport Control](#)", retrieved: January 7, 2014.

¹²⁸ Immigration New Zealand, "[Immigration act 2009: collection, storage and use of biometric information](#)", December 2010, retrieved: January 7, 2014.

המידע הביומטרי נשמר בידי מחלקת ההגירה של ניו-זילנד וייתכן וישמש להשוואה מול מאגרי גופים אחרים בניו-זילנד וחמש המדינות החברות בפורום שיתוף מידע ביומטרי על הגירה וביטחון גבולות (אנגליה, ארצות הברית, אוסטרליה, ניו-זילנד וקנדה).¹²⁹ יש לציין כי על פי המידע שמפרסמת ניו-זילנד, לא יועבר בין המדינות החברות בפורום מידע ביומטרי של אזרח אחת מן המדינות, אלא רק של אזרחי מדינות שאינן חברות (זאת למעט במקרים בהם האזרח מסתיר את היותו אזרח אחת מן המדינות והדבר נחשף תוך כדי הליך בדיקת זהותו).¹³⁰

חוק ההגירה מאפשר גם איסוף מידע ביומטרי מאזרחים ניו-זילנדים בהגיעם חזרה למדינה. במקרים כאלה המידע הביומטרי הנלקח מהם בהגיעם מושווה למידע הביומטרי המצוי על גבי הדרכון שלהם. אם מאומתת זהותו של האזרח כאזרח ניו-זילנד המידע נמחק ולא נשמר. יצוין כי במקור אחר נכתב כי "מחלקת ההגירה של ניו-זילנד לא תאסוף מידע ביומטרי ממחזיקי דרכון של ניו-זילנד"¹³¹ ולכן לא ברור מהי מידת המימוש בפועל של הזכות החוקית לבדוק את הנתונים הביומטריים של אזרח ניו-זילנד.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה	רק למוציאים דרכון	✓	✓

2.14. קנדה

2.14.1. דרכונים

בדומה לדרכונים באוסטרליה ובניו-זילנד, הדרכונים הקנדיים המונפקים כיום כוללים תמונה ביומטרית השמורה בשבב שעל גבי הכרטיס. האינפורמציה השמורה על גבי השבב זהה לזו המודפסת על גבי הדרכון.¹³²

מהמידע המצוי ברשותנו עולה כי תמונות מבקשי הדרכון בקנדה נשמרות במאגר. לצורך אימות זהות המתבצע כחלק מהליך הנפקת הדרכונים עושה ממשלת קנדה שימוש בתוכנת זיהוי פנים המשווה בין תמונת מבקש הדרכון עם מאגרי תמונות שונים בהם: מבקשי דרכון; תושבי קבע שאין ברשותם מסמכי זיהוי; מבקשי מקלט שאין ברשותם מסמכי זיהוי ושאינם מדווחים לרשויות ההגירה; אנשים המהווים סיכון בטחוני; אנשים בתקופת מבחן שנאסר עליהם לעזוב את קנדה; אנשים שיש נגדם צווי מעצר ועוד.¹³³ יש לציין כי על המאגרים השונים להישמר בנפרד זה מזה וההשוואה בין המאגרים אינה מותרת

¹²⁹ Ibid.

¹³⁰ Immigration New Zealand, "Five Country Conference Questions and Answers", December 2010, retrieved: January 7, 2014.

¹³¹ Immigration New Zealand, "Extension of the Use of Biometrics", October 20, 2011, retrieved: January 7, 2014.

¹³² Government Of Canada, Passport Canada, "Frequently Asked Questions", October 29, 2013, retrieved: January 7, 2014

¹³³ מן המידע שיש ברשותנו, לא ברור האם כלל מאגרי התמונות האמורים זמינים להשוואה כבר כיום או שחלקם רק מתוכננים לשמש לשם כך בעתיד. ראו:

– אלא רק באופן האמור: מאגר תמונות מבקשי דרכון אל מול תמונת מבקש הדרכון ולאחר מכן אל מול כל אחד מן המאגרים האמורים לעיל.

על פי מידע שפורסם בסיכום פעילות של הסוכנות האחראית על הוצאת דרכונים בקנדה לשנים 2010-2011, בעקבות השימוש בתוכנת זיהוי פנים אל מול מאגרי התמונות נלקחו (recall) 49 דרכונים ו-46 בקשות נוספות הופנו להמשך חקירה של רשויות החקירה של הסוכנות.

עוד צוין כי כלל החקירות של חשדות בנוגע לזהות, מרמה או שימוש לרעה בדרכון הובילו ל-188 מקרים של סירוב לספק שירותי דרכונים; 488 מקרים של ביטול (revocation) של דרכונים ו-110 מקרים של השעייה זמנית של שירותי דרכונים. סך הדרכונים שהונפקו בתקופה האמורה עמד על כ-4.2 מיליון דרכונים.

2.14.2. איסוף נתונים ביומטריים מאזרחים זרים

מאז שנת 1993 מתבצע איסוף טביעות אצבע ממבקשי מעמד של פליט, מעוכבים ואנשים המגורשים מקנדה. בשנת 2006 בוצע ניסוי (פילוט) בשימוש בביומטריה לשם הליך הענקת אשרות שהייה זמניות בקנדה ולשם תכנית ההגנה על פליטים. מאז שנת 2013 החלה הטמעת "הפרויקט הביומטרי לתושב הזמני" (Temporary resident biometric project).¹³⁴

בהתאם לפרויקט הביומטרי לתושב הזמני, שעל הקמתו הוכרז כבר בתקציב 2008¹³⁵ ויישומו החל רק בשנת 2013, בעלי אזרחות ממדינות מסוימות¹³⁶ המבקשים אשרה לקנדה יידרשו לספק טביעות אצבע ולהצטלם במרכז הגשת אשרות – המופעל על ידי קבלני משנה שבוחרת הממשלה. טביעות האצבע נשלחות באופן אלקטרוני למשטרה הקנדית (RCMP) והתמונה נשמרת במאגר שבידי רשויות ההגירה של קנדה.

טביעות האצבע נבדקות על ידי המשטרה אל מול מאגרים שונים: פלילי, פליטים, מגורשים ובעלי אשרת תושב זמני ובהתאם לממצאים מוחלט האם לאשר מתן אשרה או לא. עם הגעתו של מבקש האשרה לקנדה רשויות ההגירה מאמתות באופן פיזי את זהותו של מבקש האשרה באמצעות התמונה שנשלחה בעת הגשת בקשת האשרה (תמונה- זיהוי חזותי ולא באמצעים אלקטרוניים). במקרים של ספק באשר לזהות הנכנס למדינה, תבוצע גם בדיקה נוספת של טביעות האצבע.¹³⁷

2.14.3. מאגר פלילי כולל טביעות אצבע

Foreign Affairs, Trade and Development Canada, Privacy Impact Assessments, "[Facial Recognition Application Project – Passport Canada](#)", Date Modified: August 12, 2013, retrieved: January 19, 2014.

Passport Canada, "[Annual Report 2010- 2011](#)", retrieved: January 19, 2014.

¹³⁴ Citizenship and Immigration Canada, "[Use of Biometrics in Canada](#)", October 19, 2012, retrieved: January 7, 2014.

¹³⁵ Citizenship and Immigration Canada, "[Biometrics](#)", May 21, 2013, retrieved: January 7, 2014.

¹³⁶ אפגניסטן, אלבניה, אלגיריה, בנגלדש, בורמה, קמבודיה, קולומביה, הרפובליקה הדמוקרטית של קונגו, מצרים, ¹³⁶ Citizenship and Immigration Canada, "[Find Out If You Need to Give Biometrics: List of Countries and Effective Dates](#)", September 23, 2013, retrieved: January 7, 2014.

¹³⁷ Citizenship and Immigration Canada, "[Steps in the Biometrics Process as of 2013](#)", September 23, 2013, retrieved: January 7, 2014.

המשטרה הקנדית מפעילה מאגר רישומים פליליים וטביעות אצבע. בשנים האחרונות מופעל פרויקט "זיהוי בזמן אמת" (Real Time Identification Project- RTID), במטרה לייעל ולקצר את תהליך הזיהוי באמצעות מאגר טביעות האצבע ומאגר הרישומים הפליליים.¹³⁸ אנשים בתחומים שונים בהם מתנדבים, עובדים במגזרים שונים – בתוכם בממשל המקומי או הכללי, מבקשי אשרה ועוד, נדרשים להעביר לבדיקה את טביעות האצבע שלהם טרם העסקתם לשם בדיקת הרקע שלהם. החל מראשית יולי 2014 לא ניתן יהיה להגיש בקשה לבדיקה אזרחית של מאגר טביעות האצבע על גבי נייר אלא רק באמצעות סריקה אלקטרונית של טביעות האצבע.¹³⁹

2.14.4. מאגר CANPASS-AIR ומאגר NEXUS

סוכנות שירות הגבולות הקנדית מציעה לאזרחי קנדה או ארצות הברית המעוניינים בכך, ועומדים בתנאים שנקבעו, לעשות שימוש בכרטיס זיהוי שמאפשר מעבר מקוצר באמצעות זיהוי ממוחשב בתשעה שדות תעופה ברחבי קנדה. הזיהוי האוטומטי מבוצע באמצעות טכנולוגיה של סריקת רשתית ותוך שימוש במאגר מידע ביומטרי שמופעל לצורך התוכנית.¹⁴⁰

בין התנאים הנדרשים לשם ההשתתפות בתוכנית: אזרח או תושב בארצות הברית או בקנדה; שאין כנגדו הרשעה בעבירה חמורה או תפיסה של המכס ושאיננו עובר על חוקי המכס או ההגירה. ההשתתפות ב- Canpass-Air מקנה גישה מהירה למגיעים לקנדה מכלל נמלי התעופה בעולם והיא דורשת תשלום אגרת שנתית והליך רישום ובדיקה מסודר. תוקפו של הכרטיס הוא למשך שנה בלבד ולשם חידושו נדרש מילוי טופס ותשלום אגרה. אחת לחמש שנים נדרש ביצוע ריאיון לצורך חידוש הכרטיס.¹⁴¹

נוסף על התוכנית האמורה, מפעילה קנדה בשיתוף עם ארצות הברית בהסכם דו-לאומי את תוכנית NEXUS. תוכנית נקוסס מקנה מעבר גבולות מהיר בנמלי אוויר וים ובמעברי גבול יבשתיים בארצות הברית ובקנדה והיא נועדה לקצר את הליכי מעבר הגבולות עבור נוסעים רשומים שהם בסיכון נמוך. בדומה לתוכנית קנפאס- איר כדי להגיש בקשה להצטרף לנקוסס יש להיות אזרח או תושב קבע בארצות הברית או בקנדה ולעמוד בתנאים נוספים. לצורך זיהוי בתוכנית נקוסס נעשה שימוש בצילום רשתית. כחלק מהליך הבדיקה להתאמה לתוכנית, ניטלות טביעות אצבע מהמועמד. מי שהשתתפותו מאושרת ומצטרף נדרש גם לספק תמונה דיגיטלית הנשמרת על גבי הכרטיס. יצוין כי תוכנית נקוסס מרחיבה יותר מקנפאס וכוללת את כלל האפשרויות שישנן באחרונה.¹⁴²

¹³⁸ Royal Canadian Mounted Police, "[Real Time Identification Project \(RTID\)](#)", January 13, 2014, retrieved: January 20, 2014.

Lalita Acharya and Tomasz Kasprzycki, "[Biometrics and Government](#)", Parliamentary Information and Research Service, Canada, April 16, 2010, retrieved: January 20, 2014.

¹³⁹ Royal Canadian Mounted Police, "[How to Obtain a Certified Criminal Record Check](#)", January 13, 2014, retrieved: January 20, 2014.

¹⁴⁰ Canada Border Services Agency, "[CANPASS- Air](#)", January 24, 2013, retrieved: January 20, 2014.

¹⁴¹ Ibid.

¹⁴² Canada Border Services Agency, "[NEXUS](#)", December 16, 2013, retrieved: January 20, 2014.

ממי ניטל המידע הביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	איזה מידע ביומטרי	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	המידע נשמר בשבב על גבי התעודה
מבקשי דרכון	דרכונים	תמונה	רק למוציאים דרכון	✓	✓

טבלה מסכמת: השוואה בינלאומית של מידע ביומטרי במסמכי זיהוי ובמאגר קבוע

מדינה	ממי ניטל המידע הביומטרי?	לשם מה ניטל המידע הביומטרי?	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי?	איזה מידע ביומטרי ניטל?	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע?	האם המידע נשמר בשבב על גבי התעודה?
ישראל	מבקשי דרכון	דרכונים	רק למוציאים דרכון	תמונת פנים ושתי טביעות אצבע	✓ (כרגע כפיילוט)	✓
	תעודות זהות	תעודות זהות	כן	תמונת פנים ושתי טביעות אצבע	✓ (כרגע כפיילוט)	✓
	מבקשי רישיון נהיגה	רישיון נהיגה	כן	תמונת פנים	✓ *x	—
האיחוד האירופי	מבקשי דרכון	דרכונים	רק למוציאים דרכון	תמונת פנים ושתי טביעות אצבע	אין חובה לשמור במאגר אך משתמע כי יש אפשרות ברמת המדיניות של המדינה.	✓
ארה"ב	מבקשי דרכון	דרכונים	רק למוציאים דרכון	תמונה	—	✓
	מבקשי רישיון נהיגה	רישיון נהיגה	למוציאים רישיון נהיגה	תמונה ובחלק מן המדינות טביעות אצבע	—	✓
בריטניה	מבקשי דרכון	דרכונים	רק למוציאים דרכון	תמונה	x	✓
בלגיה	מבקשי דרכון	דרכונים	רק למוציאים דרכון	תמונה וטביעות אצבע	✓ תמונה	✓
	מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	כן	תמונה	✓ תמונה	✓
	מבקשי רישיון נהיגה	רישיון נהיגה	לשם הוצאת הרישיון	תמונה	✓ תמונה	✓
	מבקשי דרכון	דרכונים	רק למוציאים דרכון	תמונה ושתי טביעות אצבע	✓ תמונה	✓
הולנד	מבקשי תעודת זיהוי	תעודת זהות	כן	תמונה	x	✓

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

✓	x	תמונה	לשם הוצאת הרישיון	רישיון נהיגה	מבקשי רישיון נהיגה	
המידע נשמר בשבב על גבי התעודה	האם המידע הביומטרי נשמר במאגר קבוע	איזה מידע ביומטרי ניטל?	האם קיימת חובה לספק מידע ביומטרי	לשם מה ניטל המידע הביומטרי	ממי ניטל המידע הביומטרי	מדינה
✓	-	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	ספרד
✓	x✓	תמונה וטביעות אצבע	כן	תעודת זהות	מבקשי תעודת זהות	
✓	x	תמונה וטביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	פולין
✓	x✓	תמונה וטביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	שווייץ
✓	x	תמונה וטביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	שבדיה
✓	x	תמונה	רק למוציאים תעודה	תעודת זהות	מבקשי תעודת זיהוי	
✓	x	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים תעודה	תעודת זהות	מבקשי תעודת זיהוי	
✓	✓	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	צרפת
✓	x	תמונה ושתי טביעות אצבע	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	גרמניה
✓	x	תמונה, (טביעות אצבע רשות)	רק למוציאים תעודה ורק ביחס לתמונה	תעודת זהות	מבקשי תעודת זיהוי	
✓	✓תמונה	תמונה	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	
✓	✓תמונה	תמונה	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	ניו-זילנד
✓	✓תמונה	תמונה	רק למוציאים דרכון	דרכונים	מבקשי דרכון	קנדה

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

מן הטבלה עולים הממצאים הבאים:

- מתוך 13 מדינות בסקירה (ללא האיחוד האירופי וישראל), ב-8 מן המדינות לשם הוצאת דרכון נדרש המבקש לספק תמונת פנים וטביעות אצבע וב-5 מדינות הוא נדרש לספק רק תמונת פנים.
- ב-5 מן המדינות נשמר מאגר של התמונות ששימשו להוצאת דרכון; ב-4 מן המדינות אין מאגר לשם דרכונים בכלל; בצרפת נשמרות במאגר שתי טביעות אצבע ותמונת פנים; ובשווייץ יש אי-בהירות ביחס לאיסוף למאגר.
- מבין 5 המדינות בהשוואה (ללא ישראל), שבהן נעשה שימוש בתעודות זהות, באחת ישנה חובה לספק טביעות אצבע ותמונת פנים (צרפת); בשלוש אחרות יש לספק רק תמונת פנים ובאחת יש אפשרות לספק טביעות אצבע בנוסף לתמונת הפנים, אך אין חובה כזו (גרמניה).
- בארבע מתוך חמש המדינות בהן נעשה שימוש בתעודת זהות (ללא ישראל), אין מאגר של מידע ביומטרי כלשהו (תמונה או טביעות אצבע) עבור הוצאת תעודות הזהות, בבלגיה ישנו מאגר תמונות עבור הוצאת תעודות זהות.

בהכללה עולה מן הסקירה כי בעוד שאיסוף מידע ביומטרי מאזרחי המדינה עצמה הוא דפוס המתקיים באופן חלקי ושנוי במחלוקת, איסוף מידע ביומטרי מאזרחים זרים ובמידה אף מועצמת ממבקשי מקלט או פליטים – מקובל ונפוץ יותר ברוב המדינות – בין השאר באמצעות מאגר אירודק הכולל מידע ממוחשב, בתוכו, גם טביעות אצבעות, על מבקשי מקלט, מסתננים ושוהים לא חוקיים במדינות האיחוד האירופי (כאלה שגילם מעל 14).

ממצאים אלה עשויים להצביע על כך שקיימת תפיסה היררכית של הזכות לפרטיות המידע הביומטרי ושל הלגיטימיות של איסוף וגישה למידע זה. דהיינו, ככל שהזיקה של הפרט אל המדינה גדולה יותר כך איסוף המידע הביומטרי שלו ואגירתו נתפסים כפחות לגיטימיים ויותר שנויים במחלוקת ולהפך, ככל שהזיקה בין הפרט למדינה קטנה יותר, איסוף המידע הביומטרי שלו נתפס כלגיטימי יותר.

חריג מרכזי לעקרון הזיקה הוא איסוף מידע ביומטרי על פושעים או חשודים בעבירה, אך ניתן לטעון כי הפרת הקודים החברתיים שבאה לידי ביטוי בביצוע מעשה פשע היא בגדר הפרה של היחסים בין האזרח למדינה וגוררת פגיעה בזכות שלו לפרטיות.

